

17.10.2023

1. Bỏ tù các nhà hoạt động môi trường, VN tự mâu thuẫn về cam kết tại COP-26?
2. Ba năm tù cho bà Minh Hồng nói lên điều gì về cam kết môi trường của VN?
3. Hơn 900.000 trẻ em ở Việt Nam mất nhà cửa do các thảm họa thiên nhiên
4. Quốc hội cần khẩn cấp xem xét lại...
5. Phá rừng làm hồ thủy lợi: Chữa bệnh bằng cách uống thuốc độc
6. Cánh rừng 600ha và những gì sẽ biến mất
7. Phải lên tiếng dù đã quá muộn màng
8. Phá một ít!
9. Giải pháp cho rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh và hồ chứa nước Ka Pét
10. Bình Thuận họp báo về việc phá rừng nguyên sinh làm hồ chứa nước
11. Có hồ La Ngà 3 thì không cần hồ Ka Pét
12. Ủy ban KH-CN & MT của Quốc hội đòi xử lý nguồn đưa tin phá rừng tự nhiên để làm hồ Ka Pét
13. Mất Rừng, Máu Rừng và Xác Rừng
14. Sám hối trước thiên nhiên

Bỏ tù các nhà hoạt động môi trường, VN tự mâu thuẫn về cam kết tại COP-26?

2022.06.28

Capture à partir de :[RFA](#)

Nhà hoạt động môi trường Nguyễn Thị Khanh, Mai Phan Lợi và Đặng Đình Bách (từ trái qua).

RFA edited

[Nghe](#)

Chính phủ Việt Nam đưa ra những cam kết mạnh mẽ, quyết tâm bảo vệ môi trường tại Hội nghị COP-26, trong khi đó vẫn bắt bỏ tù các nhà hoạt động môi trường nổi bật như bà Nguyễn Thị Khanh, ông Mai Phan Lợi anh Đặng Đình Bách. Điều đó đặt ra nghi vấn về chuyện liệu Hà Nội có thực sự muốn thực hiện lời hứa của họ hay không.

Trong Hội nghị Các bên tham gia Công ước của LHQ về biến đổi khí hậu - COP26 của Liên Hiệp Quốc, được tổ chức vào tháng 11 năm ngoái, Thủ tướng Phạm Minh Chính cam kết mạnh mẽ rằng sẽ giảm phát thải khí nhà kính bằng 0 vào năm 2050.

Với những cam kết vững chắc như vậy, Hà Nội vẫn bắt giam, kết án nhà đấu tranh môi trường Nguyễn Thị Khanh hai năm tù giam với cáo buộc trốn thuế vào ngày 17/6 vừa qua.

Không rút tiền cho quốc gia bỏ tù nhà hoạt động môi trường

Một [bài viết](#) đăng trên báo Politico cho biết, Đặc phái viên Khí hậu Hoa Kỳ John Kerry và người đồng cấp của Liên minh Châu Âu là Frans Timmermans hôm 26/6 đồng lên tiếng cầu trả tự do cho Nguyễn Thị Khanh và các nhà hoạt động biến đổi khí hậu khác đang bị giam cầm ở Việt Nam.

Bài báo nói rằng việc bắt giữ này có nguy cơ ảnh hưởng đến việc thương thảo với Việt Nam, quốc gia tiêu thụ than lớn thứ chín trên thế giới. Nếu các quan chức không lên tiếng về các bản án dành này, họ sẽ phải đối mặt với sự phẫn nộ của các tổ chức xã hội dân sự ở Mỹ và châu Âu, những người không muốn tiền tài trợ chảy đến các quốc gia bỏ tù những người đấu tranh vì môi trường.

Bà Saskia Bricmont, một thành viên người Bỉ của Nghị viện châu Âu, quan tâm đến vụ việc này được dẫn lời trong bài báo, nói rằng các cáo buộc trốn thuế đối với các nhà hoạt động này là *“không đáng tin cậy. Ý tôi là, nó có thể xảy ra trong một trường hợp nào đó, nhưng đây rõ ràng là một sự lừa dối”*.

Các nhà hoạt động về môi trường, phát triển bền vững là mục tiêu nhắm đến của Chính quyền Việt Nam trong vài năm trở lại đây. Ngoài vụ bắt giữ bà Ngụy Thị Khanh, còn có hai ông Mai Phan Lợi - Chủ tịch hội đồng khoa học Trung tâm Truyền thông Giáo dục Cộng đồng – MEC, bị kết án bốn năm tù giam, và luật gia Đặng Đình Bách - Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Pháp luật và Chính sách Phát triển bền vững, gọi tắt là LPSD, phải chịu án năm năm tù giam, cũng cùng cáo buộc trốn thuế. Cả ba tổ chức nêu trên đều thuộc Liên minh Phòng chống các bệnh không lây nhiễm Việt Nam (NCDs-VN).

Bộ Ngoại giao VN trả lời trong buổi họp báo thường kỳ hôm 23/6 nói rằng bà “Ngụy Thị Khanh bị điều tra, truy tố về tội danh kinh tế, cụ thể là vi phạm quy định của pháp luật về quản lý thuế và đã thừa nhận hành vi này. Một số ý kiến suy diễn cho rằng Ngụy Thị Khanh bị xử lý hình sự vì những hoạt động và ý kiến liên quan đến biến đổi khí hậu là không có cơ sở và không đúng với bản chất của vụ việc”.

Một người từng làm việc với liên minh NCDs-VN, không muốn nêu tên vì lý do an toàn, bình luận với RFA về phát ngôn của Bộ Ngoại giao như sau:

“Chính phủ cam kết mạnh như vậy tại COP-26 nhằm mục đích xin được tiền tài trợ từ liên minh Châu Âu và các nước phát triển. Số tiền đó được dùng 80% để lobby. Việc bắt các nhà hoạt động môi trường để không ai dám lên tiếng, cản đường họ.

Với những cống hiến to lớn cho hoạt động khoa học phi lợi nhuận, góp phần xây dựng chính sách môi trường, sức khỏe cộng đồng, phát triển

bền vững cho đất nước... Các lãnh đạo các tổ chức này không đáng là đối tượng nguy hiểm cho xã hội để áp dụng hình phạt tù.”

Nhà hoạt động môi trường Nguyễn Thị Khanh, người vừa bị Hà Nội kết án hai năm tù với cáo buộc trốn thuế. AFP

Xử lý hình sự là bất hợp lý

Một luật sư theo dõi vụ án này, yêu cầu được giấu danh tính, nói với RFA rằng không nhất thiết phải xử lý hình sự các vụ án xảy ra ở các tổ chức như Green ID, MEC và LPSD. Và vì vậy, việc kết án, bỏ tù những nhà hoạt động như bà Khanh, ông Bách và ông Lợi là không hợp lý.

Xét theo vụ án ở tổ chức LPSD, tổ chức này bị cho là đã bỏ ngoài sổ sách nguồn thu hơn 10 tỷ đồng, và từ đó cáo buộc tổ chức này trốn thuế số tiền hơn 1,3 tỷ đồng.

Theo vị luật sư, các khoản nhận tài trợ của LPSD để thực hiện các dự án phục vụ lợi ích cộng đồng và môi trường nên không phải là đối tượng chịu thuế thu nhập doanh nghiệp:

“Theo luật thì các tổ chức như LPSD có thuế suất bằng không. Trách nhiệm của tôi là không phải nộp thuế mà, thế thì tại sao lại bảo là tôi trốn thuế?!”

Như vậy thì nếu bắt về cái lỗi “không ghi chép sổ sách” thì nó chỉ là phần thiếu sót trong thủ tục hành chính mà thôi.”

Còn đối với bà Nguyễn Thị Khanh bị cáo buộc tội danh "trốn thuế" do liên quan đến số tiền thưởng 200 ngàn đô la Mỹ mà bà này nhận được từ giải thưởng Goldman. Luật sư không nêu tên cho biết:

“Các giải thưởng mà chị Khanh nhận là 200 ngàn đô, nếu tính ra thuế phải chịu thì nó chỉ khoảng 500 triệu đồng thôi! Cái đó nếu như bình thường thì có thể khắc phục được, nhưng mà ở đây thì họ áp luôn về trách nhiệm hình sự. Cho nên đó là điều vô lý.”

Điều 200 Bộ luật Hình sự năm 2015 về tội Trốn thuế quy định, người có hành vi trốn thuế với số tiền từ 300 triệu đồng đến dưới một tỷ đồng thì bị phạt tiền từ 500 triệu - một tỷ đồng, hoặc phạt tù từ một năm đến ba năm.

Xã hội dân sự Việt Nam gần như “tê liệt” sau các vụ bắt giữ

Bài báo trên Politico cho biết, Timmermans và Alok Sharma, Đặc phái viên khí hậu hàng đầu của Vương quốc Anh và Chủ tịch Hội nghị COP-26, đã đến thăm Việt Nam vào tháng hai để đàm phán về thỏa thuận loại bỏ than đá.

Các quan chức này nói họ không nêu lên vấn đề về các vụ bắt giữ với lãnh đạo Hà Nội, theo nguyện vọng của người thân của những nhà hoạt động này. Gia đình và luật sư của bà Khanh muốn hạn chế công khai thông tin để chính quyền Hà Nội xét xử nhẹ tay đối với người được xem là anh hùng môi trường này:

“Sau khi bắt những người chủ chốt, lãnh đạo lên tiếng mạnh mẽ nhất thì Chính phủ tiếp tục siết chặt và thu hẹp không gian hoạt động của các tổ chức xã hội dân sự.”

VUSTA (Liên hiệp Hội Việt Nam - PV) không công nhận các liên minh, như Liên minh phòng chống bệnh không lây nhiễm Việt Nam, liên minh năng lượng bền vững VSEA, liên minh hành động vì công lý-sức khỏe-môi trường JEH...

Những thành viên các tổ chức này phải chịu rất nhiều áp lực và hệ lụy, bị an ninh theo dõi, gây khó khăn...

Suốt một năm nay họ không được cấp phép triển khai dự án mới, trung tâm không có vốn để tiếp tục, nghe nói nhiều đồng nghiệp đã không được nhận lương.”

Thành viên giấu tên từng làm việc với NCDs-VN cho biết như vậy, và thậm chí từ là sau khi lãnh đạo ba tổ chức nêu trên bị bắt, các tổ chức có đăng ký trong nước gần như là bị tê liệt. Có một số tổ chức phải tạm ngưng hoạt động hoặc tự giải thể.

Ba năm tù cho bà Minh Hồng nói lên điều gì về cam kết môi trường của VN?

27 tháng 9 2023

Capture à partir de : [BBC](#)

Mỹ Hằng

BBC News Tiếng Việt

Nguồn hình ảnh, HONG HOANG

Bà Hoàng Minh Hồng lúc còn tự do

Bà Hoàng Thị Minh Hồng, nhà hoạt động môi trường nổi tiếng, người phụ nữ Việt Nam đầu tiên đặt chân tới Nam Cực và là học giả quỹ Obama, bị tuyên ba năm tù về tội 'trốn thuế' trong phiên xử thẩm ngày 28/9.

Tòa án Nhân dân TP.HCM yêu cầu bà Hồng phải nộp lại 6,7 tỷ VND tiền thuế và nộp bổ sung 100 triệu VND tiền phạt.

Phiên tòa chỉ kéo dài vài tiếng đồng hồ vào buổi sáng.

Truyền thông Việt Nam đưa tin bà Hồng 'nhận tội tại tòa' và Hội đồng Xét xử nhận định lời khai này 'phù hợp kết quả điều tra và kết luận giám định', nên cáo trạng truy tố 'là có căn cứ'.

Trước phiên tòa, một số tổ chức nhân quyền đã lên tiếng phản đối phiên tòa và bày tỏ quan ngại về sự gia tăng đàn áp không gian xã hội dân sự tại Việt Nam.

[Công văn Cục thuế TPHCM hé lộ điều gì quanh chuyện thuế của bà Minh Hồng? Việt Nam sẽ làm gì với gói tài trợ khí hậu 15 tỷ USD từ G7?](#)

Giới quan sát đặt câu hỏi mục đích thật sự của chính phủ Việt Nam là gì khi cho bỏ tù một loạt các nhà hoạt động môi trường tiêu biểu - những người có tiếng nói trên trường quốc tế và lẽ ra đã đóng vai trò giám sát độc lập thoả thuận Đối tác Chuyển đổi Năng lượng Công bằng (JETP) trị giá 15,5 tỷ USD mà Việt Nam ký với Anh, Mỹ, Nhật, Canada và EU để chuyển từ than sang năng lượng sạch.

Bà Hồng là nhà hoạt động môi trường thứ sáu tại Việt Nam bị bỏ tù trong vòng hai năm qua.

"ĐCSVN muốn bảo toàn quyền lực"

Trao đổi với BBC News Tiếng Việt trước phiên tòa, ông **Phil Robertson**, phó giám đốc khu vực châu Á của Tổ chức Theo dõi Nhân quyền (HRW), nhận định rằng với tư cách là cựu học giả của Quỹ Obama, trường hợp của bà Hồng lẽ ra phải được ưu tiên hàng đầu trong chuyến thăm Hà Nội vừa qua của Tổng thống Biden, nhưng điều đó đã không xảy ra.

Ông cũng nói thêm rằng bà Hồng chính xác là "kiểu nhà hoạt động môi trường sáng tạo và lão luyện trên trường quốc tế, khiến các nhà lãnh đạo Đảng Cộng sản Việt Nam cảm quyền lo lắng".

Do đó, họ quyết định cố gắng "trấn áp bà để bảo toàn quyền lực".

Trong hai năm qua, công an Việt Nam đã bắt giữ các nhà vận động môi trường nổi tiếng gồm Đặng Đình Bách, Mai Phan Lợi, Bạch Hùng Dương, Nguyễn Thị Khanh, Hoàng Ngọc Giao, Hoàng Minh Hồng, tất cả đều về tội trốn thuế.

Mới đây nhất, không lâu sau chuyến thăm của ông Biden, Việt Nam cho bắt bà [Ngô Thi Tố Nhiên](#) - người đang hợp tác với văn phòng Việt Nam của Chương trình Phát triển Liên Hiệp Quốc (UNDP) để thực hiện JETP.

Nguồn hình ảnh, Goethe Institute

Bà Ngô Thị Tố Nhiên, Giám đốc VIETSE, bị bắt sau chuyến thăm Hà Nội của TT Biden vài ngày

"Điều đáng kinh ngạc là chính phủ Việt Nam cho rằng bất kỳ ai dẫn đầu nỗ lực chống biến đổi khí hậu và thúc đẩy hành động vì môi trường đều là phản đối chính phủ và ĐCSVN cầm quyền về mặt chính trị," ông Robertson nói với BBC.

"Kết luận vô lý này là một dấu hiệu rõ ràng về cả chủ nghĩa độc tài lẫn sự hoang tưởng của các nhà lãnh đạo đất nước, cũng như việc họ sẵn sàng chà đạp nhân quyền để duy trì quyền lực. Điều này giống như một mặt trận khác trong cuộc chiến tự tuyên bố của Đảng chống lại bất cứ điều gì mà họ cho là tạo nên "diễn biến hòa bình", cho thấy những người cai trị đã trở nên cố thủ và chống cải cách như thế nào."

Nhìn từ góc độ pháp luật Việt Nam ông **Ben Swanton**, Đồng giám đốc Dự án 88 (The 88 Project) cho rằng "Bản cáo trạng hoàn toàn là một sự lừa đảo".

"Nó tuyên bố sai rằng tổ chức của bà Hồng là một doanh nghiệp trong khi thực tế đó là một tổ chức khoa học và công nghệ.

"Tuyên bố sai sự thật rằng số tiền tổ chức nhận được cho các dự án môi trường phi lợi nhuận là thu nhập kinh doanh. Và tuyên bố sai sự thật rằng tổ chức của bà được yêu cầu xuất trình hóa đơn cho số tiền nhận được, mặc dù tổ chức này không sản xuất bất kỳ sản phẩm nào.

"Bản cáo trạng cũng đặt ra một câu hỏi đạo đức rộng lớn hơn: tại sao

chính phủ lại đánh thuế tiền viện trợ quốc tế nhằm mục đích giúp đỡ người dân Việt Nam?"

"Đây là một ví dụ khác về việc luật pháp được vũ khí hóa nhằm mục đích đàn áp chính trị."

"Khi bắt giữ những người này, chính phủ Việt Nam đang gửi một thông điệp rõ ràng: công dân không có vai trò gì trong việc quyết định các chính sách ảnh hưởng đến cuộc sống của họ. Rằng giới tinh hoa của đảng và chính phủ biết điều gì là tốt nhất cho bạn, vì vậy hãy tránh đường và để chúng tôi đưa ra những quyết định quan trọng, trừ khi bạn muốn vào tù," ông Swanton nói với BBC.

Việt Nam có thật sự nghiêm túc với JETP?

Trao đổi với BBC News Tiếng Việt, bà **Lucy Hummer**, nhà nghiên cứu tại Global Energy Monitor, nói rằng "không ai có thể thực sự thay thế các nhà bảo vệ môi trường và khí hậu - những người đã bị bịt miệng," và rằng "chính phủ Việt Nam có vẻ như đã không thực sự nghiêm túc với điều kiện được đặt ra" trong JETP.

Bà nói:

"Bất cứ hành động đàn áp nào đối với sự chỉ trích, phản đối, truyền thông độc lập và hơn thế nữa cần phải được chấm dứt để sự chuyển đổi sang năng lượng sạch được thành công.

"Việt Nam đã ký thỏa thuận nhận hàng tỷ USD từ quốc tế để giải quyết vấn đề biến đổi khí hậu, một phần với điều kiện rằng họ sẽ để xã hội dân sự tham gia vào tiến trình này, nhưng chính phủ Việt Nam có vẻ như đã không thực sự nghiêm túc với điều kiện được đặt ra."

Ông Robertson từ HRW cũng cho rằng 'rất khó có thể tin cậy được các nhà lãnh đạo chính phủ Việt Nam trong việc thực hiện quá trình chuyển đổi năng lượng công bằng như đã hình dung trong JETP, với sự nhấn mạnh vào sự tham gia của toàn xã hội'.

Theo ông Robertson, các cuộc đàn áp này khiến các nhà bảo vệ môi trường ở Việt Nam sợ hãi.

[Năng lượng VN 2023: Điện than đang thoái trào hay bùng nổ?](#)

[Vu Đăng Đình Bách: 'Luật thuế VN mù mờ khiến nhiều tổ chức, cá nhân gặp họa' Hai mỏ khí đốt trên Biển Đông của VN góp phần phá vỡ thỏa thuận khí hậu Paris?](#)

Hậu quả là tác hại không thể khắc phục đối với phong trào của những người Việt Nam dám quan tâm đến môi trường và thách thức sự phụ thuộc của đất nước vào than đá và nhiên liệu hóa thạch đang gây tổn hại cho hành tinh.

Nguồn hình ảnh, goldmanprize.org

'Anh hùng khí hậu' Nguyễn Thụy Khanh, thụ án 16 tháng tù với tội danh trốn thuế và được trả tự do tháng 5/2023

Theo ông Robertson, Hoa Kỳ và các đồng minh nên nhận ra rằng Việt Nam cần đảm bảo trả tự do cho tất cả các nhà hoạt động này trước khi họ chuyển tiền cho JETP, đồng thời yêu cầu Việt Nam đưa ra một khuôn khổ có sự tham gia đích thực cho các chương trình biến đổi khí hậu của mình.

"Vấn đề lớn nhất là Tổng thống Biden và nhóm của ông đã gạt ra ngoài lễ chương trình nghị sự về nhân quyền để theo đuổi vị thế đối tác chiến lược toàn diện mà họ vô cùng mong muốn từ Hà Nội," ông Robertson nói với BBC từ Mỹ.

"Không còn nghi ngờ gì nữa, chuyến thăm của Biden là một thất bại nặng nề khi đề cập đến các vấn đề nhân quyền.

"Lẽ ra Hoa Kỳ nên nói với các nhà lãnh đạo Việt Nam một cách rõ ràng rằng sẽ không có Hợp tác Chuyển đổi Năng lượng Công bằng (JETP) nào tiếp tục trừ khi và cho đến khi Hồng và tất cả các nhà hoạt động về biến đổi khí hậu khác của Việt Nam được trả tự do, và các cáo buộc giả mạo về 'trốn thuế' chống lại họ bị hủy bỏ," ông Robertson nói.

Yêu cầu trả tự do cho bà Hồng

Tổ chức Theo dõi Nhân quyền Quốc tế (HRW) phát đi thông cáo hôm 27/9, yêu cầu hủy bỏ phiên tòa xét xử bà Hoàng Thị Minh Hồng.

Trước phiên tòa xét xử bà Hồng, Cao ủy Nhân quyền Liên Hiệp Quốc đã công bố bức thư chung của các nhóm Báo cáo viên đặc biệt gửi chính phủ Việt Nam liên quan đến trường hợp của bà.

Trong thư, nhóm Báo cáo viên đặc biệt đưa ra ba đề nghị tới chính phủ Việt Nam:

-Cung cấp các thông tin bổ sung về báo buộc trốn thuế của bà Hồng

-Cung cấp thông tin pháp lý về việc giam giữ bà Hồng, và các biện pháp giam giữ bà phù hợp với các thông lệ và tiêu chuẩn quốc tế như thế nào. Cung cấp thông tin về việc liệu bà Hồng có được tiếp cận với gia đình, luật sư và nhân viên y tế khi bà yêu cầu. Cung cấp thông tin về các căn cứ để buộc tội bà Hồng.

-Chỉ ra rằng các bước và biện pháp nào đã được chính phủ VN thực hiện để đảm bảo rằng các tổ chức NGO và xã hội dân sự và các nhà bảo vệ nhân quyền có thể tự do làm việc mà không sợ bị quấy rối, trả thù, đe dọa dưới bất cứ hình thức nào

Bà Hồng bị cảnh sát bắt giữ sáng 31/5/2023 khi bà vừa đỗ xe để tham dự một sự kiện.

Ngày 20/6/2023, Cơ quan Cảnh sát Điều tra thuộc Phòng Cảnh sát TP Hồ Chí Minh ra cáo trạng cáo buộc bà Hồng tội 'trốn thuế', theo điều 200 Bộ Luật hình sự Việt Nam năm 2005.

Bà Hồng thành lập CHANGE VN vào năm 2013 "để khuyến khích [và] thúc đẩy bảo tồn môi trường thông qua giáo dục [và] truyền thông sáng tạo nhằm khuyến khích thay đổi hành vi và truyền cảm hứng cho cộng đồng Việt Nam hành động."

Năm 2018, Hoàng Thị Minh Hồng là một trong 12 nhà hoạt động quốc tế nhận được tài trợ từ Chương trình học giả của Quỹ Obama đầu tiên tại Đại học Columbia. Tháng 12/2018, Tổng thống Hoa Kỳ Barack Obama đã tweet: "Những nhà lãnh đạo như Hồng Hoàng, người đã huy động một phong trào do thanh niên lãnh đạo nhằm tạo ra một thế giới xanh hơn sau khi trở thành người Việt Nam đầu tiên [vào năm 1997] đến thăm Nam Cực".

Hơn 900.000 trẻ em ở Việt Nam mất nhà cửa do các thảm họa thiên nhiên

2023.10.08

Capture à partir de : [RFA](#)

Người đàn ông bế em nhỏ đi trong một ngõ bị ngập nước ở Huế năm 2020 (minh hoạ).
AFP

Việt Nam là một trong số các quốc gia có nhiều trẻ em phải chịu cảnh mất nhà cửa nhất do thảm họa thiên nhiên trong giai đoạn từ năm 2016 - 2021.

[Báo cáo](#) của Quỹ Nhi đồng Liên Hiệp Quốc (UNICEF) công bố hôm 6/10 cho biết trong giai đoạn sáu năm qua, Việt Nam có tổng cộng 930.000 trẻ nhỏ phải rời nhà do thảm họa thiên nhiên như lũ lụt, bão, hạn hán.

Việt Nam nằm trong số 10 quốc gia có nhiều trẻ em bị mất nhà cửa nhất. Các nước khác trong khu vực cũng chịu cảnh tương tự là Trung Quốc, Philippines và Indonesia.

Việt Nam, Ấn Độ, Bangladesh, Philippines và Trung Quốc cũng là năm quốc gia có tình trạng nhiều trẻ phải bỏ nhà cửa nhiều nhất do thảm họa có thể đoán trước. Lũ lụt được cho là khiến nhiều trẻ bị mất nhà cửa nhiều nhất.

Theo báo cáo, thảm họa thiên nhiên từ thời tiết đã khiến hơn 43 triệu trẻ em trên toàn thế giới phải rời khỏi nhà cửa mình trong giai đoạn 2016 - 2021.

Lũ lụt và bão khiến hơn 40 triệu trẻ bị mất nhà cửa trên toàn thế giới, trong khi hạn hán khiến 1,3 triệu trẻ phải rời nhà cửa mình, cháy rừng khiến 810.000 trẻ mất nhà, theo báo cáo.

[Quốc hội cần khẩn cấp xem xét lại...](#)

Capture à partir de : [baotienngdan](#)

Từ lâu tôi đã rất ngạc nhiên và bức xúc với việc tại sao vùng đất hạn hán Bình Thuận, Ninh Thuận cứ mãi chịu cảnh thiếu nước, đến mức có năm cừu, bò không có cỏ để ăn, còn người dân thì phải dùng cả nước ô nhiễm nặng để sinh hoạt?

Phát triển không thể đồng đều tuyệt đối, nhưng đừng chênh lệch đến mức khiến một bộ phận dân cư nào đó sống với cảm giác họ bị lãng quên, hoặc tệ hơn nữa, bị bỏ rơi.

Vì thế, khi nghe Quốc hội đồng ý đầu tư một hồ thủy lợi với sức chứa hơn 50 triệu mét khối nước, thú thực là tôi thấy lòng có chút nhẹ nhõm.

Sáng nay chủ đề của “Hội đạp xe” chúng tôi bỗng xoay quanh khu rừng 600ha sắp bị phá, để làm cái hồ đang nói tới. Một thành viên trong nhóm, thay cho việc đưa ra quan điểm, đã kể lại chuyện sau đây.

Theo như anh nghe được từ một người tham gia đầu tư làm thủy điện, thì thứ mà họ nhắm đến không phải là nhà máy phát điện sau này (vừa bé bát gạo, vừa lâu đồng tiền), mà là số gỗ của khu rừng bị phá để làm lòng hồ và mặt bằng công trình.

Một khối lượng gỗ khổng lồ, toàn gỗ quý, mới là món lợi chính đáng để đầu tư công sức chạy chọt.

Kể xong anh kết luận: Mục tiêu vẫn là gỗ các ông ạ.

Tôi nghe vậy, bèn bảo với anh:

600ha rừng sắp bị phá để làm hồ Ka Pét chắc chắn là rừng tràm, rừng keo chứ Quốc hội còn lâu mới cho động đến rừng đặc dụng, rừng nguyên sinh. Quốc hội cũng nhiều người thông minh, tử tế, thương xót môi trường chứ ông.

Mọi người lập tức đồng ý với tôi. Gỗ nhóm thứ thiết, bét cũng phải gỗ thông... mới có giá, chứ tràm hay keo đều là gỗ tạp, chỉ làm giấy hoặc ván ép, giàn giáo... là cùng.

Về nhà tôi bèn vào đọc các báo, để thật yên tâm và giật mình với những thông tin về khu rừng. Hóa ra, dù đã được điều chỉnh, thì trong số 600ha có tới gần 140ha là rừng đặc dụng. Rừng đặc dụng quý báu

ra sao, có vai trò gì với sinh thái thì bạn hoàn toàn có thể biết trong vòng vài phút. Số rừng còn lại, đều có tuổi từ trăm năm trở lên. Có nhiều cây gỗ lim, gỗ căm xe, bằng lăng vài trăm tuổi, cao tới 30 mét, tỏa tán che phủ một diện tích lớn.

Để hình dung về độ cổ xưa và ổn định sinh thái của khu rừng, chỉ cần biết rằng đại bàng, loài chim khổng lồ và cực kỳ khó tính, tất nhiên cũng vô cùng quý hiếm, đã chọn làm nơi sinh sống.

Nhưng quan trọng là khu rừng đã gắn bó với cả một cộng đồng cư dân tới mức có thể ví nó với máu thịt họ.

Không ổn. Rất không ổn các ngài dân biểu ạ. Quốc hội cần ngay lập tức cho dừng dự án đó lại, tìm phương án khác.

Tôi tin rằng luôn có phương án khác tốt hơn, với khả năng khoa học và công nghệ hiện nay. Đã có lúc tôi nghĩ, liệu có thể làm hồ chứa, tích nước ở ngay vùng cát cháy? Chắc chắn phức tạp, tốn kém hơn, nhưng khi còn có thể trả bằng tiền thì vẫn chưa phải là đắt nhất?

Chả hiểu sao tôi đặc biệt bất an với thông tin sau đây của VNExpress: **[“Khu rừng sẽ được bán đấu giá cho đơn vị khai thác gỗ”](#)**.

Phá rừng làm hồ thủy lợi: Chữa bệnh bằng cách uống thuốc độc

Capture à partir de :[baotienngdan](https://baotienngdan.com)

[Thái Hạo](#)

5-9-2023

[Hơn 600 ha rừng già hàng trăm năm tuổi của Bình Thuận đang sắp bị xóa sổ](#) để để làm hồ thủy lợi, dư luận cả nước bàng hoàng.

Bàng hoàng vì không thể hiểu tại sao người ta có thể lạnh lùng đặt bút để ký khai tử nốt những mảnh rừng nhỏ nhoi cuối cùng còn sót lại của một quốc gia nhiệt đới nhưng chỉ còn diện tích rừng khoảng 2%, riêng rừng nguyên sinh chỉ còn 0,25% (!).

Bàng hoàng bởi vì tại sao người ta lại không biết một điều giản dị: rừng chính là nước. Không còn rừng thì nước cũng hết, lúc ấy những hồ thủy lợi chỉ còn dùng để chứa nước mùa mưa, còn mùa khô trở đá. Muốn có nước thì phải giữ rừng, trồng rừng, đó là nguyên tắc tối thiểu.

Một dải cát trắng nhức nhối mấy trăm cây số của Nam Trung bộ thuở xưa vừa nhìn tưởng sa mạc, nhưng không, nó trù mật và cuộn cuộn sự sống, vì sao? Vì Tây Nguyên là rừng. Rừng giữ nước, dòng nước len lỏi bất tận từ dãy Trường Sơn luôn ẩm áp trong lòng cát, nuôi dưỡng sự phồn thịnh của miền Nam của tổ quốc. Nay thì không còn nữa, rừng Tây Nguyên đã bị tận diệt, cả một dải miền Trung thành căn cỗi, khô khát. Xin đọc “Nước mọi, rừng xanh và sự sống” – một bài viết hay đến đau đớn của nhà văn Nguyễn Ngọc, để thấy một tang thương (<https://www.vtr.org.vn/nuoc-moi-rung-xanh-va-su-song.html>).

Rừng không phải chỉ là rừng, là gỗ, là chim thú; rừng là sự sống của con người, là nền tảng của kinh tế, là đảm bảo của thịnh vượng, là sự hưng vong của quốc gia.

Rừng hết nghĩa là nước hết, chỉ còn lũ, lũ quét, lũ ống, lũ bùn. Rừng hết nghĩa là thiên tai, là đất chảy, là điêu tàn tương lai.

Trồng cây để đọi thành rừng phải mất cả trăm năm, trong khi làm hồ thủy lợi có nhiều cách. Còn những mảnh xanh cuối cùng cũng đem phá nốt và lập luận rằng sẽ trồng thay thế, đó là nói cùn, nói lầy được.

Rừng đối với Việt Nam bây giờ phải được coi như da thịt, máu huyết. Phải bảo vệ như bảo vệ chính sự sống còn của mình, không một lý lẽ nào có thể dùng để biện minh cho hành động tàn phá.

Với tất cả giá trị của rừng, nhất là trong hoàn cảnh rừng đã gần như bị xóa trắng như hiện nay, thì việc chọn một phương án khác để làm hồ thủy lợi mà không phải phá rừng, dù kinh phí có cao hơn gấp vài lần, vẫn là một cái rất giá rẻ.

Tôi phản đối phá rừng!

Cánh rừng 600ha và những gì sẽ biến mất

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

Khải Đơn

5-9-2023

Cánh rừng 600ha và những gì sẽ biến mất

Hàng ngàn cây lim xanh, "trên một trăm năm tuổi có giá trị hàng trăm triệu đồng" nằm ở nơi sẽ được đem đấu giá khai thác gỗ.

Phối cảnh hồ chứa nước Ka Pét nhìn từ trên cao. Ảnh: Cổng TTĐT Bình Thuận

Hàng ngàn cây lim xanh, “trên một trăm năm tuổi có giá trị hàng trăm triệu đồng” nằm ở nơi sẽ được đem đấu giá khai thác gỗ.

Hầu hết chúng ta không biết đến dự án hồ chứa nước Ka Pét nếu [Vnexpress](#) không làm một bộ ảnh thành hình cho thấy khu rừng 600ha khổng lồ đó không đơn giản chỉ là một khu rừng.

Nó nằm trong một phần Khu Bảo Tồn Thiên Nhiên Núi Ông, và do Ban quản lý rừng phòng hộ Sông Móng – Ka Pét quản lý và cộng đồng người Raglai sống ở đây hàng trăm năm qua.

Qua ảnh, ta có thể thấy rừng ở Mỹ Thạnh là các loại cây gỗ quý như lim, cẩm, hương, trắc, căm xe, mun, bằng lăng.

Trong vài tấm ảnh của Vnexpress là hình ảnh một cây lim đá trên 100 năm tuổi.

Để dọn dẹp chỗ làm hồ thủy lợi, “khu rừng sẽ được bán đấu giá cho đơn vị khai thác gỗ”, theo Vnexpress.

Rừng sẽ được đem đấu giá khai thác là rừng gì?

[Báo Bình Thuận vào năm 2017](#) đã viết một bài những người làm ban quản lý rừng phòng hộ Sông Móng – Ka Pét phải thường xuyên tuần tra vì “chỉ hờ ra là gỗ quý hiếm bị khai thác, chặt hạ. Đặc biệt là khu

vực thuộc trạm Đèo Nam quản lý đóng trên địa bàn xã Mỹ Thạnh, giáp sông La Ngà, huyện Tánh Linh, địa hình đồi núi cao, hiểm trở”.

Về độ giàu của Rừng phòng hộ Sông Móng – Ka Pét, ban tuyên giáo tỉnh Bình Thuận viết trên trang web của họ: “Đây không chỉ là cánh rừng được đánh giá ít bị tác động nhất mà ở Sông Móng – Ca Pét, hàng ngàn cây lim xanh nhiều năm tuổi sừng sững chiếm lĩnh những tán cao đẹp mê mẩn.” (2)

Hàng ngàn cây lim xanh, “Mỗi cây Lim xanh trên một trăm năm tuổi có giá trị hàng trăm triệu đồng”, cũng theo trang web của Đảng bộ Tỉnh Bình Thuận định giá. (2)

Bạn có thể cùng tôi google để tìm được giá của gỗ lim vào khoảng 5 triệu đồng/m³, giá của gỗ căm xe tròn là 10-13 triệu đồng/m³, giá của gỗ hương là 18-45 triệu đồng/m³, giá của gỗ căm lai với tuổi thọ cao là... 80-100 triệu đồng/m³. Trong bộ ảnh của Vnexpress, người xem có thể thấy gỗ căm xe mọc dày đặc ở khu rừng này.

Trên đây là mô tả về độ giàu ước tính về mặt tiền bạc của cánh rừng sắp “được” làm thành hồ chứa nước. Những cây cổ thụ hơn 100 tuổi, đặc biệt là nhóm cây có giá trị kinh tế cực kỳ lớn mà ta có thể thấy chạm trở rỗng phụng trong biệt phủ của những quan chức giàu có mỗi khi bão lũ quét qua phơi bày hết nội thất. Độ giàu về tiền bạc khiến bất cứ con buôn gỗ lậu nào cũng sẽ hào hứng đón nhận dự án này. Đặc biệt, bài báo của Vnexpress cho biết khu rừng 600ha sắp bị phá có 137ha nằm trong khu rừng đặc dụng, và nó sẽ được đem bán đấu giá cho đơn vị khai thác gỗ.

Ngoài độ giàu về mặt tiền bạc, thứ có thể làm bất cứ con buôn gỗ lậu nào hào hứng trước dự án này, thì khu rừng do hai cơ quan quản lý trên còn nằm trong Khu Bảo Tồn Thiên Nhiên Núi Ông, và chịu sự quản lý của Ban quản lý rừng phòng hộ Sông Móng – Ka Pét, nghĩa là ngoài tên là rừng, nơi này còn có một số đặc điểm khác khiến nó đi kèm tên “đặc dụng” và “phòng hộ”.

Tại sao ta gọi một khu rừng là rừng đặc dụng?

Theo Luật Lâm Nghiệp năm 2017, có hiệu lực từ năm 2017 (1)

Trong điều 5, khoản 2 có ghi, “rừng đặc dụng là rừng được sử dụng chủ yếu để bảo tồn hệ sinh thái rừng tự nhiên, nguồn gen sinh vật rừng, nghiên cứu khoa học, bảo tồn di tích lịch sử – văn hóa, tín

ngưỡng, danh lam thắng cảnh kết hợp du lịch sinh thái; nghỉ dưỡng, giải trí trừu phân khu bảo vệ nghiêm ngặt của rừng đặc dụng”.

Trong điều này bạn có thể lưu ý, rừng đặc dụng khác với rừng bạn tự trồng với mảnh đất kế bên nhà hay rừng trồng lại bằng dự án là ở điểm nơi đây còn có một thứ khác là “hệ sinh thái rừng tự nhiên, nguồn gen sinh vật rừng”.

Để nhấn mạnh độ đa dạng của khu rừng sẽ bị dùng làm hồ chứa, tôi trích lại lời của ông Phan Thái Bình (từ Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Nam) mô tả những gì có trong khu vực rừng đặc dụng sẽ bị phá đó là “332 cây gỗ trong khu vực hồ chứa Ka Pet thuộc 43 loài thực vật thân gỗ, 36 chi và 23 họ thực vật khác nhau. Trong đó có 2 loài trong danh mục các loài thực vật quý hiếm của sách đỏ Việt Nam; 8 loài thuộc danh mục thực vật quý hiếm theo sách đỏ của Liên minh Bảo tồn Thiên nhiên Quốc tế (IUCN). Đặc biệt có những loài thuộc nhóm có nguy cơ bị đe dọa tuyệt chủng nếu không được quản lý chặt chẽ.”

Vào năm 2020, một số báo đưa tin “quần thể lim xanh cổ thụ hơn 1.000 cây trên một trăm tuổi” được phát hiện ở triền núi kề làng Raglai Mỹ Thạnh. VTV khi đó viết, “hơn 1.000 cá thể lim xanh với chiều cao hơn 30m, đường kính thân gỗ từ 1 – 1,5m. Những cây lớn phải đến 4 người ôm mới hết”, “tán rộng, mọc cách nhau từ 40-50 mét” (3). Đó là một vài mô tả về độ đa dạng của cánh rừng bạn thấy qua ảnh.

Khu vực rừng bị phá bỏ để làm hồ thủy lợi. Đồ họa: Khánh Hoàng/VNE

Rừng phòng hộ là gì?

Cũng trong điều 5 của Luật Lâm Nghiệp 2017, khoản 3, Rừng phòng hộ “được sử dụng chủ yếu để bảo vệ nguồn nước, bảo vệ đất, chống xói mòn, sạt lở, lũ quét, lũ ống, chống sa mạc hóa, hạn chế thiên tai, điều hòa khí hậu, góp phần bảo vệ môi trường, quốc phòng, an ninh, kết hợp du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, giải trí, cung ứng dịch vụ môi trường rừng”.

Nghĩa là, bằng cách nào đó, khu rừng 600h sắp bị phá trên theo kiểu phân loại của Luật Lâm Nghiệp 2017, nó đáp ứng một số tiêu chí quan trọng của rừng THẬT, nơi có độ đa dạng sinh học, tuổi thọ, và có chức năng “phòng hộ” để chống bão lụt, lũ quét cho khu vực dân cư ngoài rừng. Cụ thể, bạn có thể tìm các bài báo để thấy huyện Hàm Thuận Nam thường xuyên có [nguy cơ bị lũ quét hoặc có trải qua ngập lụt](#) thực sự.

Làm hồ nước phải làm gấp?

Năm 2019, không rõ các đại biểu quốc hội có biết tên và chức năng của khu rừng này hay không, nhưng họ đã kịp phê duyệt chủ trương đầu tư tại nghị quyết số 93/2019. (4)

Nghị quyết đó viết ở điều 2 rằng dự án “cung cấp nước tưới cho sản xuất nông nghiệp, cấp nước thô cho khu công nghiệp và sinh hoạt của người dân, phòng, chống lũ và cải tạo môi trường, điều tiết nước cho vùng hạ du khu vực Hàm Thuận Nam và tỉnh Bình Thuận”. (4)

Văn bản này ghi rõ, trong 693,31ha diện tích đất của dự án gồm có 162,55ha là rừng đặc dụng, 471,09 ha là rừng sản xuất). Nghĩa là, 1/5 diện tích của dự án này cần vào khu rừng đặc dụng đã được dày công bảo vệ bao nhiêu năm qua, với độ đa dạng không thể tái tạo lại bằng cách trồng cây giả làm rừng mới.

Khu rừng sắp bị cưa hạ tồn tại từ lâu đời, gắn liền không gian sống của người dân tộc Rai (Raglai) hàng trăm năm qua. Ảnh: VNE

Lúc ký nghị quyết, dự án này có tổng tiền đầu tư là 585,647 tỷ đồng. (4) Không hiểu bằng sự màu nhiệm nào sau 4 năm, từ 585 tỷ số tiền này tăng lên thành 874 tỷ đồng. Nghĩa là sau 4 năm, chính phủ sẽ chi thêm 289 tỷ đồng chủ yếu là vì... trượt giá. (5)

Vào tháng 5/2023, Ủy ban Khoa học Công Nghệ và Môi Trường tán thành, và đề nghị chỉnh ngay giá tiền thực hiện lẹ đến 2025 phải xong. Cảnh rừng bạn đang thấy trên Vnexpress sẽ còn 2 năm nữa, sống chết sẽ vào tay tên nào đó đấu giá mua được để khai thác gỗ.

Rừng trồng mới thay thế là rừng gì?

Trong các bài tường thuật về chuyện phá rừng này để làm hồ, thì có thêm mục phá rừng cũ thì trồng thêm rừng mới thôi, và trồng nhiều gấp ba lần. Vậy rừng mới đó là rừng gì?

Trên trang web của quốc hội Việt Nam, tôi tìm thấy rừng trồng thay thế là cây keo lai, bạch đàn và cây giáng hương. Cũng chính các đại biểu quốc hội tự hiểu rằng các cây bên trên là “những loại cây sản xuất kinh tế, chỉ có lợi ích thu hoạch trong 3-5 năm sẽ trồng rừng, không đảm bảo cân bằng sinh thái lâu bền”. (6)

Ba loại cây này không phải là ba loại cây chính trong khu rừng sắp bị phá mà chính trang web của Đảng bộ Hàm Thuận Nam, cán bộ bảo vệ rừng cũng như các báo liệt kê. Vậy tại sao nó có thể được gọi là “rừng trồng thay thế”? Ngoài ra, 500ha những cây này thực chất là loại cây trồng để thu hoạch (nghĩa là trồng đến lớn rồi chặt lấy gỗ đem bán), sao có thể tính vào vị trí là rừng trồng thay thế cho một khu rừng thật sẽ bị chặt sạch với hệ sinh thái và các loài sẽ bị biến mất cùng với nó?

Tôi vẫn chưa hiểu bằng phép tính nào mà quốc hội đủ can đảm thông qua một dự án có sức tàn phá như vậy, dựa trên chính những quy định mà luật pháp quy định về các loại rừng.

Một cây bằng lăng nằm trong tiểu khu 262, có thân cao hơn 30 m, gốc đường kính hơn 2 m, bốn người ôm không hết, sẽ bị cưa hạ để làm lòng hồ Ka Pét. Ảnh: VNE

** Phá rừng vs Net Zero

Năm 2021, chính phủ của thủ tướng Phạm Minh Chính cam kết ở COP26 Việt Nam sẽ đạt mức trung hòa phát thải net-zero carbon vào năm 2050. Cam kết này mở đường cho thị trường mua bán trữ lượng carbon và có thể biến Việt Nam thành điểm đến kế tiếp cho các thiên tài mua bán carbon từ Ấn Độ xuất hiện.

Nếu bạn nào hay mua hàng hiệu sẽ để ý một số nhãn hàng bạn mua sẽ nói họ có đóng góp hoặc chi trả để mua “carbon offset”, đại để là họ sẽ đi mua chứng chỉ carbon offset này ở đâu đó, sau đó cái đũa bán sẽ cam kết là nó trồng một cánh rừng ở đâu đó để rừng hít sạch carbon thải ra từ việc sản xuất túi hiệu, đi máy bay hoặc xăng dầu để chạy xe máy xe hơi.

Tuy nhiên, bạn có thể đọc hoặc xem các bài báo ở đây:

<https://www.theguardian.com/environment/2023/jan/18/revealed-forest-carbon-offsets-biggest-provider-worthless-verra-aoe>

Hoặc video ở đây:

Để hiểu là số tiền bạn bỏ ra mua, hoặc tin rằng các nhãn hàng bạn yêu thích sẽ mua, thực ra không hề đến được với cánh rừng nào cả, mà nó có thể chỉ là một cánh rừng toàn cây ngoại lai hoặc các cây không có chức năng gì được trồng đại lên một khu đất nào đó, và công bố là đã giúp trung hòa carbon mà nhãn hàng đó thải ra. Tình cờ là, các hợp đồng buôn bán carbon offset đó thường đi qua các dự án trồng rừng mới, trồng rừng tái tạo cho một dự án nào đó tương tự kiểu làm hồ chứa, trồng rừng mới rộng gấp ba như dự án bên trên

Vậy có phải thứ bạn đang đọc trên báo hàng ngày về nỗ lực của Việt Nam giúp chống biến đổi khí hậu, tham gia cam kết Net Zero chỉ là

một dạng mở ra thị trường buôn bán carbon offset chứ không phải nỗ lực thật bảo vệ cánh rừng nào để giúp người Việt có thêm không gian để “thở” trong biến đổi khí hậu cả.

Chú thích sử dụng trong bài:

(1) <https://datafiles.chinhphu.vn/cpp/files/vbpbq/2017/12/16.signed.pdf>

(2)

<https://btgtu.binhthuan.dcs.vn/Tintuc/post/206566/lim-xanh-o-rung-song-mong-capet>

(3)

<https://baoquangninh.vn/phat-hien-quan-the-lim-xanh-quy-hiem-co-cay-4-nguoi-om-moi-het-2485758.html>

(4) <https://datafiles.chinhphu.vn/cpp/files/vbpbq/2020/02/93.signed.pdf>

(5)

<https://vov.vn/kinh-te/du-an-ho-chua-nuoc-ka-pet-o-binh-thuan-tang-von-dau-tu-tu-585-ty-dong-len-874-ty-dong-post1021799.vov>

(6)

<https://quochoi.vn/hoatdongcuaquochoi/cackyhoppquochoi/quochoikhoaXIII/Pages/danh-sach-ky-hop.aspx?ItemID=42865&CategoryId=0>

Phải lên tiếng dù đã quá muộn màng

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

[Lê Nguyễn](#)

5-9-2023

Tin tỉnh Bình Thuận được phép phá hủy hơn 600ha rừng để làm hồ thủy lợi là một quả bom tấn có sức công phá dữ dội trong một xã hội vốn đã có quá nhiều điều bất cập.

Sự chấn động của nguồn tin có đủ sức mạnh để những ai đang cố tình quên đi nhiều ký ức bi thương về cuộc sống đã qua, cũng phải bật dậy, ôm lấy đầu mình. Sao lại có thể như vậy được nhỉ?

Chúng ta sống trong sự ngột ngạt của một thành phố mà mật độ dân cư lên đến mức cao nhất, có những buổi tan sở, cầm trong tay một giò lan hay một chậu hồng tỉ muội mua ở ven đường, lòng khắp khởi nỗi vui mừng, mang chút quà tặng của thiên nhiên về để trước balcon, chăm sóc, ngắm nghía mỗi buổi chiều về.

Chỉ một bụi cây nhỏ xíu đủ mang lại niềm vui, thế mà ở không xa chúng ta là mấy, đang có toan tính hủy hoại những rừng cây bạt ngàn đã sinh trưởng từ nhiều trăm năm trước, đã che chở, bảo vệ chúng ta khỏi những cơn lũ giữa đại ngàn, hấp thu cho chúng ta hàng triệu tấn khí độc hại của môi trường.

Thật là một điều đáng ôm đầu suy nghĩ!

600ha ấy đâu phải chỉ có cây rừng! Đó còn là ngôi nhà chung, nơi nương náu của hàng triệu sinh vật, từ những giống thú móng guốc to lớn, đến những loài chim líu lo, những chú bướm khoe màu sắc trong cái thế giới mà bà mẹ thiên nhiên đã ban tặng cho chúng.

Viễn cảnh tàn phá động thực vật còn lại rất ít trên đất nước này khiến không ít người trong chúng ta quặn lòng khi nhớ đến hình ảnh bảo vệ thiên nhiên, bảo vệ môi trường của những đất nước văn minh mà nhiều người trong chúng ta từng có lần đặt chân đến. Ở đó, có những chiếc xe nối đuôi nhau dừng lại, im phăng phắc, nhẫn nại chờ cho mẹ con đàn ngỗng hoang dã chậm rãi đi qua đường; nhiều tiểu bang trên đất Mỹ cho máy bay trực thăng rải hàng chục tấn hạt giống hoa dại trên các thảm cây rừng khắp chốn, để khi mùa Xuân trở về, khách nhàn du có dịp ngây ngất trước vẻ đẹp của đời sống tự nhiên.

Người ta yêu thiên nhiên, chăm sóc và làm đẹp thiên nhiên như thế, vậy mà trên đất nước “rừng vàng biển bạc” này, con người tiếp tục hủy hoại không thương tiếc di sản quý giá đã được cha ông truyền lại từ hàng trăm năm trước. Nhiều thập kỷ qua, thảm họa phát xuất từ hành động phá rừng đã diễn ra dưới thiên hình vạn trạng, từ những trận lũ kinh hồn cuốn phăng nhà cửa, ruộng vườn, đến những trận đất chồi biến thành mồ chôn cả tài sản lẫn con người..., vậy mà đến nay, chúng vẫn chưa đủ sức răn đe và ngăn chặn lòng tham của nhiều người!

Những tiếng kêu thống thiết vang lên từ mấy chục năm qua, nay đã quá muộn màng, khi rừng nguyên sinh chỉ còn 0,25%!

Ăn của rừng hơn 99%, bấy lâu nay, ta đã trả lại cho rừng được bao nhiêu?

Song như người xưa từng nói, muộn vẫn còn hơn không, cất lên tiếng nói của lương tri, hành động bằng cách này hay cách khác, để bảo vệ nguồn tài nguyên vô giá của cha ông, là trách nhiệm chung của mọi người trong xã hội này. Làm ngơ trước những hành vi chưa thể hiện đầy đủ tinh thần vì dân, vì nước, chúng ta đắc tội với tiền nhân, vô cùng có lỗi với những thế hệ cháu con phải gánh chịu hậu quả nặng nề do thế hệ của mình gây nên.

Phá một ít!

Xin thưa...

1. Năm 2018, trong chuyên đề “Trả sông về lại cho sông” (báo Phụ Nữ TP.HCM), tiến sĩ Vũ Ngọc Long – Chủ tịch Hội đồng khoa học Viện Sinh thái học Việt Nam nói: *“Với kinh nghiệm ngồi hội đồng khoa học của mình, tôi xin nói thẳng rằng, độ chính xác và trung thực của các báo cáo tác động môi trường hiện nay rất thấp. Đó chỉ là sự sao chép vụng về, cấu thả từ những công trình khác mà không có sự đầu tư xứng đáng cho phương án bảo vệ môi trường. Hầu hết đều chỉ mang tính hình thức.*

Sai lầm nhất là báo cáo tác động môi trường của các dự án lại do chủ đầu tư bỏ tiền thuê đơn vị tư vấn thực hiện. Rốt cuộc, hầu hết chỉ nhận được những sản phẩm đánh giá tác động môi trường đã “bôi trơn”. Hậu quả, báo cáo tác động môi trường lại “chung sức” hủy hoại môi trường.

... Cần phải công khai tất cả các dự án và Đánh giá tác động môi trường (ĐTM) của công trình đó cho công chúng, cộng đồng và tổ chức giám sát. Không giấu giếm giếm giếm như hiện nay, người dân không thể tiếp cận được báo cáo ĐTM. Báo cáo này cần phải được phổ biến trên mạng, được công bố cho bất kỳ ai cũng có thể tham khảo, đọc được và góp ý. Trong trường hợp công chúng, công luận đã xem, góp ý, đánh giá thì giải pháp để giảm thiểu tác động môi trường sẽ rất tốt vì đã có sự giám sát của nhân dân”.

Năm 2019, khi thực hiện loạt bài về “ông trời ở hạ giới”, xoay quanh cái ĐTM của các dự án tác động lên lõi rừng Tam Đảo 2 cũng lắm chuyện cười ra nước mắt.

2. Tại Hội nghị cấp cao COP26 diễn ra ở Glasgow, Scotland, Vương quốc Anh, tháng 11.2021, thủ tướng Phạm Minh Chính đã đưa ra cam kết, *“Việt Nam sẽ xây dựng và triển khai các biện pháp giảm phát thải khí nhà kính mạnh mẽ hơn nữa bằng nguồn lực của mình, cùng với sự hợp tác và hỗ trợ của cộng đồng quốc tế, cả về tài chính và chuyển giao công nghệ, trong đó có thực hiện các cơ chế theo Thỏa thuận Paris, để đạt mức phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050”.*

Trong khi đó, bên cạnh ngăn chặn nạn phá rừng thì việc “tái phát triển rừng nhiệt đới sẽ giúp cô lập khoảng 6 giga tấn khí carbon dioxide mỗi năm. Con số này tương đương với 11% lượng khí thải nhà kính thường niên trên toàn thế giới” – nhận định của chuyên gia thuộc nhóm dự án giải pháp ngăn chặn thảm họa từ biến đổi khí hậu (New York Times).

Với 600 ha đất rừng sẽ “hiến tế” làm hồ chứa nước, chúng ta đang và sẽ thực hiện cam kết nói trên ra sao?

3. Trong bài nói chuyện với Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh Nghệ An, ngày 8.12.1961, khi đề cập đến việc trồng cây gây rừng, Hồ Chủ tịch đã nói: *“Trồng cây gây rừng là rất quan trọng. Bây giờ dân chưa thấy đâu. Có khi các chú cũng chưa thấy... Đã trồng thì phải chăm bón. Trồng cây nào sống cây ấy, chứ trồng 19 triệu mà chết hết nửa thì vô ích”*.

Ngày 31.8.1963, tại Hội nghị tuyên giáo miền núi, Hồ Chủ tịch đã nhắc nhở về nhiệm vụ bảo vệ rừng: *“Nếu cứ để tình trạng đồng bào phá một ít, nông trường phá một ít, công trường phá một ít, thậm chí đoàn thám dò địa chất cũng phá một ít thì rất tai hại. Phá rừng thì dễ, nhưng gây lại rừng thì phải mất hàng chục năm...”*.

Xin hết.

Giải pháp cho rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh và hồ chứa nước Ka Pét

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

[Nguyễn Ngọc Chu](#)

6-9-2023

Xem bản đồ của Google, rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh có màu xanh đậm nhất trên toàn bộ dải đất phía Nam Tây Nguyên và Bình Thuận, kéo dài từ Gia Nghĩa, qua Bảo Lộc đến Phan Thiết. Mở rộng lên toàn bộ đất nước thì Mỹ Thạnh là một trong số rất ít các vùng có màu xanh đậm nhất. Nhìn bản đồ rừng Việt Nam từ năm 1945 qua các thời kỳ mà trong lòng như có muối xát. Chúng ta không chỉ làm ngắn tuổi thọ chính mình, mà đang cắt từng phần tuổi thọ của các đời con cháu.

1. VÀI NÉT VỀ DỰ ÁN HỒ CHỨA NƯỚC KA PÉT

Nghĩ rằng, trước khi quyết định triệt phá 680,41 ha rừng tự nhiên, lãnh đạo tỉnh Bình Thuận, lãnh đạo Bộ NN&PTNT nhiệm kỳ 2010-2015 đã

phải “nhắc lên, đặt xuống” nhiều lần. Và dự đoán rằng, trước khi bấm nút thông quyết định biến 680,41ha rừng nguyên sinh thành lòng hồ Ka Pét, 500 vị ĐBQH khoá XIII cũng đã “rất trăn trở.”

Theo [Facebook của Tuyên Giáo Bình Thuận](#) thì “DỰ ÁN HỒ CHỨA NƯỚC KA PÉT CÓ VAI TRÒ LỚN TRONG ỔN ĐỊNH KINH TẾ – XÃ HỘI, AN NINH ĐỊA PHƯƠNG”. Tóm tắt các điểm chính như dưới đây:

“Hồ thủy lợi Ka Pét được xây dựng ở Huyện Hàm Thuận Nam, có sức chứa 51,2 triệu m³ nước (nếu hoàn thành sẽ xếp thứ 4/50 hồ thủy lợi ở Bình Thuận). Tổng mức kinh phí đầu tư là 874 tỉ đồng.

Mục tiêu của dự án:

(1) Cấp nước tưới cho khoảng 7.762ha đất sản xuất nông nghiệp của huyện Hàm Thuận Nam;

(2) Cấp nước thô cho khu công nghiệp Hàm Kiệm II: 2,63 triệu m³/năm; tạo nguồn nước thô để cấp cho sinh hoạt của khoảng 120.000 người dân khu vực huyện Hàm Thuận Nam và thành phố Phan Thiết;

(3) Phòng, chống lũ và cải tạo môi trường, điều tiết nước cho vùng hạ du khu vực huyện Hàm Thuận Nam và tỉnh Bình Thuận; tăng dòng chảy trong mùa khô, góp phần cải thiện môi trường sinh thái vùng hạ du nhất là đoạn qua thành phố Phan Thiết, góp phần phát triển du lịch, dịch vụ của Tỉnh.

Tổng diện tích sử dụng đất của dự án xây dựng hồ thủy lợi Ka Pét là 693,31ha, trong đó diện tích có rừng là hơn 680ha (680,41ha).

Chuyển đổi mục đích sử dụng rừng đặc dụng là 162,55ha; rừng phòng hộ là 0,91ha; rừng sản xuất là 471,09ha, rừng nằm ngoài quy hoạch 3 loại rừng là 45,85ha và diện tích đất sản xuất nông nghiệp là 12,9ha.

Để thay thế cho 680,41ha diện tích rừng tự nhiên bị ngập tại hồ thủy lợi Ka Pét, UBND tỉnh đã chỉ đạo các sở, ngành chức năng tổ chức khảo sát trồng mới với diện tích 1.844ha (gấp 3 lần diện tích rừng dùng để xây dựng Hồ chứa nước Ka Pét)”.
2. BÃY “ĐỔI 1 LẤY 3” VỀ DIỆN TÍCH TRỒNG RỪNG

Chính cơ chế “đổi 1 lấy 3” về diện tích trồng rừng là một trong những nhân tố “an ủi”, làm cho các vị ĐBQH Khoá XIII (2014) bấm nút thông

qua dự án hồ Ka Pét. Xoá đi 680,41ha rừng nguyên sinh, nhưng lại được “lời” đến 1.844ha rừng trồng mới. Cái tỷ lệ được gấp 3 lần diện tích rừng trồng mới, không chỉ “an ủi”, mà thực ra đã đánh lừa nhiều người. Vì cây trồng mới đây không phải là rừng tự nhiên. Rừng tự nhiên có được là từ nhiều chục ngàn năm. Tuổi của rừng tự nhiên không phải tính bằng tuổi vài trăm năm của cây lâu năm nhất còn tìm thấy trong rừng. Vì cũng như con người, cây rừng được thay thế từ đời này qua đời khác.

Giá trị của rừng nguyên sinh, khác với cây mới trồng – không phải là chủ đề để bàn luận ở đây. Nhưng cũng phải thêm một lần cảnh báo, để các vị ĐBQH thận trọng cho các quyết định về phá rừng nguyên sinh trong tương lai. Cây trồng mới, dù diện tích tăng gấp 10 lần, dù vài trăm năm sau nữa, cũng không phải là rừng nguyên sinh. Cho nên 18,44km² cây trồng mới trong kế hoạch – không thể nào so sánh được với 6,8km² rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh nhiều ngàn năm tuổi.

Chính cái bẫy “đổi 1 lấy 3” đã trở thành “lá bùa” che mờ mọi mục đích phía sau của việc phá bỏ rừng nguyên sinh trong các dự án. Cứ tiếp tục cái bẫy “đổi 1 lấy 3” thì hàng ngàn ha rừng nguyên sinh sẽ tiếp tục bị huỷ diệt.

III. ĐỀ XUẤT

Theo thông tin của người dân địa phương, ở ven biển TP Phan Thiết, đào sâu xuống 10 m mà vẫn bị nước mặn; còn ở phần cao phía Tây của Hàm Thuận Nam, khoan xuống 40 m may ra mới hy vọng có nước.

Bài toán “ Cấp nước sinh hoạt cho 120.000 người dân Hàm Thuận Nam và TP Phan Thiết, cấp nước tưới cho 7.762ha đất sản xuất nông nghiệp của huyện Hàm Thuận Nam và 2,63 triệu m³/năm cho khu công nghiệp Hàm Kiệm II, không thể không giải quyết. Còn các mục tiêu khác của hồ Ka Pét có thể bỏ qua.

Nhưng không thể vì các mục tiêu này mà phá đi 680,41ha rừng tự nhiên hàng ngàn năm mới có được. Phải tìm một lối thoát khác để vừa giữ lại được rừng tự nhiên cho muôn đời con cháu, vừa cấp được nước cho 120.000 đồng bào Nam Bình Thuận cũng như nước tưới cho 7.762ha đất nông nghiệp và khu công nghiệp Hàm Kiệm II.

Bởi vậy, xin đề xuất lối thoát theo các hướng sau.

1/ Bài toán đáp ứng nhu cầu nước.

Xây dựng các chuỗi hồ nhân tạo nhỏ hơn ở các vị trí khác, không động đến rừng nguyên sinh, để giải bài toán về nước cho Hàm Thuận Nam. Để làm điều này cần thành lập một nhóm các nhà khoa học, giao nhiệm vụ đi khảo sát nghiên cứu thực địa và đề xuất giải pháp. Đây là bài toán thuộc trách nhiệm của Bộ trưởng Bộ NN&PTNT.

2/ Bài toán dân sinh.

Nông nghiệp, đặc biệt là lúa, không đưa đến nguồn lợi lớn. Bởi vậy,

– a/ Tạo công ăn việc làm mới trong lĩnh vực công nghiệp, du lịch và dịch vụ (có thu nhập cao hơn nông nghiệp) cho một bộ phận hoặc toàn bộ dân đang sống nhờ 7.762ha đất nông nghiệp. Giảm tỷ lệ dân nông nghiệp ở Hàm Thuận Nam xuống.

– b/ Chuyển đổi cơ cấu cây trồng. Giảm hoặc bỏ hẳn canh tác các cây trồng đòi hỏi nhiều nước mà không đưa lại lợi ích cao. Phải đặt mục tiêu kinh doanh hiệu quả nhất trên diện tích đất sở hữu, chứ không bắt buộc phải là trồng lúa, hay trồng cây nông nghiệp.

Đây là bài toán thuộc trách nhiệm của Bộ trưởng Bộ NN&PTNT và Bí thư Tỉnh uỷ tỉnh Bình Thuận.

3. Bài toán thỏa hiệp tối thiểu.

Vạn bất đắc dĩ, trong trường hợp không tìm ra lối thoát theo phương án 1 và 2 phía trên, thì xem tính khả dĩ của bài toán thỏa hiệp tối thiểu. Tức là chỉ sử dụng một phần diện tích khu rừng (1/3 hoặc ít hơn), kết hợp với đào sâu lòng đất phần không có rừng, tạo nên một hồ chứa nước (khoảng 15 – 25 triệu m³ nước) đáp ứng cho nhu cầu tối thiểu. Với phương tiện hiện nay, đào hồ chứa nước nhân tạo 10 – 15 triệu m³ nước không phải là vấn đề khó. Hãy nghĩ đến đê ngăn nước biển của Hà Lan; hay dòng sông nhân tạo dài nhất thế giới 1.600 km chảy qua sa mạc ở Libya chuyên chở 2,5 triệu m³ nước mỗi ngày; hay dự án Kaleshwaram trên sông Godavari, tưới cho 180.000 ha, 19 hồ nước, 19 nhà máy bơm gồm 43 máy bơm, mỗi máy bơm công suất 40 MW, bơm qua 203km đường ống và 1.531km kênh mương. Lúc đó sẽ nghĩ ra giải pháp cấp nước mà không cần phải phá rừng nguyên sinh.

Để có kết luận về hướng này cũng cần có nghiên cứu và đề xuất giải pháp của các nhà khoa học. Quyết định phương án này cũng là trách nhiệm của Bộ trưởng Bộ NN&PTNT.

4. Phương án khác.

Dựa trên khảo sát thực tế, các nhà khoa học có thể đưa ra các phương án khác. Điều quan trọng nhất là quy tụ được trí tuệ của các nhà khoa học tốt nhất, và cả trí tuệ trong nhân dân, tham gia giải quyết vấn đề, chứ không chỉ riêng các nhà quản lý ở Bộ NN&PTNT, ở tỉnh Bình Thuận, ở QH “đóng cửa bầm nút”.

Tin tưởng một cách sắt đá rằng, nếu Bộ trưởng Bộ NN&PTNT biết huy động trí tuệ của các nhà khoa học và trí tuệ trong quần chúng, thì chắc chắn có giải pháp tốt cho vấn đề cấp nước ở Hàm Thuận Nam mà không phải phá bỏ 680,41 ha rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh.

IV. TRÁCH NHIỆM CỦA LÃNH ĐẠO HIỆN THỜI

Các quyết định của Quốc hội, Bộ NN&PTNT, Tỉnh uỷ Bình Thuận vào năm 2014, không có nghĩa là tự động phải tuân theo lúc này. Hoàn cảnh khác, tiềm lực khác, phương tiện khác. Lãnh đạo hiện thời mới là người quyết định có triệt phá 680,41ha rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh để xây dựng hồ chứa nước Ka Pét hay không.

Bởi thế, trách nhiệm số 1 trong quyết định phá bỏ 680,41ha rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh vào thời điểm hiện tại phụ thuộc vào quyết định của Bộ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Minh Hoan. Từ đề xuất của Bộ trưởng Bộ NN&PTNT mới đến trách nhiệm của Chính phủ và Quốc hội quyết định.

Cùng với Bộ trưởng Bộ NN&PTNT là trách nhiệm của Bí thư Bình Thuận đương thời. Quyết định của Bí thư Bình Thuận tiền nhiệm không phải lúc nào cũng đúng, cũng vô tư. Đã có rất nhiều lãnh đạo tiền nhiệm bị kỷ luật. Quan trọng nữa là thời thế khác. Vì quyền lợi của người dân Bình Thuận, Bí thư Bình Thuận hiện nay phải có trách nhiệm đưa ra quyết định về đồng ý hay phản đối việc phá bỏ 680,41ha rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh cùng các đề xuất.

Và không thể không nhắc đến trách nhiệm của các vị ĐBQH Khoá XV hiện nay. Nếu 680,41ha rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh bị phá bỏ vào nhiệm kỳ QH Khoá XV, thì đó là trách nhiệm của QH khoá XV, chứ không thể né tránh là do QH khoá XIII đã thông qua mà thờ ơ. Bởi vì

QH Khoá XV có toàn quyền thay đổi quyết định của QH khoá XIII về rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh và hồ Ka Pét.

Có người nói rằng, người dân Nam Bình Thuận thì đang cần nước, còn dân mạng xã hội thì đòi bảo vệ rừng. Đòi người thường không quá 100 năm. Nếu không có nước thì không thể sống hết đời người, còn đâu mà bảo vệ rừng cho ngàn năm sau.

Để thấy được cả dân Nam Bình Thuận, cả mạng xã hội nói hộ cho người dân toàn quốc, cần một câu trả lời rõ ràng từ lãnh đạo các cấp có thẩm quyền hiện nay, cụ thể là Bộ trưởng Bộ NN&PTNT Lê Minh Hoan, Bí thư Bình Thuận Dương Văn An, và 500 vị ĐBQH khoá XV. Khi vấn đề được xem xét lại kỹ lưỡng trên cơ sở các phương án đề xuất của các nhà khoa học, thì quyết định giữ hay bỏ 680,41ha rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh sẽ giải toả mọi băn khoăn của người dân.

Trước hết và đầu tiên, trước mọi quyết định hay trả lời, là Bộ trưởng Bộ NN&PTNT cần thành lập một tập thể các nhà khoa học có năng lực, với nhiệm vụ đi khảo sát và đề xuất các phương án giải quyết. Trong đoàn các nhà khoa học, cần bao gồm cả người ngoài Bộ NN&PTNT, cả những người không còn trong biên chế, cả những người dám nói khác ý lãnh đạo, và không bao gồm những người đã đồng ý với quyết định phá bỏ 680,41ha rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh vào năm 2014.

Chúng ta đang dần bán hết tài nguyên thừa kế của cha ông từ ngàn xưa mà không hề nghĩ đến để lại một phần cho đời sau. Chúng ta đang tàn phá rừng nguyên sinh, dành bão lũ, sụt lở, nóng bức, thiếu ô xy cho con cháu. Tài nguyên thừa kế của tổ tiên ngàn đời không chỉ dành cho một thế hệ, mọi quyết định đều nặng ngàn cân, chứ không phải thích thì tùy tiện giơ tay bấm nút. Phát triển là để trường tồn, không phải phát triển để bức tử hậu thế.

Rừng và Nước

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

[Chu Mộng Long](https://baotienngdan.com)

5-9-2023

Báo chí đưa tin, Quốc hội phê duyệt dự án biến rừng nguyên sinh thành hồ thủy lợi và tỉnh Bình Thuận đang xúc tiến thi công. Dù không phải là nhà chuyên môn, nhưng bằng trải nghiệm về vấn đề môi sinh, mọi người không thể không lên tiếng.

Theo trang Chính Phủ, “Năm 2022, diện tích rừng bao gồm rừng trồng chưa khép tán là 14.790.075ha; tỷ lệ che phủ rừng toàn quốc là 42,02%“. Thực chất, khái niệm “rừng” ở Việt Nam chẳng giống ai, vì chỉ có “cây rừng” hoặc phủ một loại cây bạch đàn hoặc keo. Nếu đảm bảo “rừng là một tổng thể các cây gỗ, cây bụi, cây cỏ, động vật và vi sinh vật” thì Việt Nam chẳng còn bao nhiêu, chưa nói sự phân bố cục bộ, chỉ còn lại ở một số địa phương.

Rừng trồng một loại cây bạch đàn hay keo chỉ tồn tại thời gian ngắn, sau khi khai thác phải trồng lại. Loại rừng này phá hoại môi sinh, hủy hoại đất màu và đặc biệt là gây cạn kiệt và ô nhiễm nguồn nước.

Quê tôi sau 1975, dù bị Mỹ rải chất độc hóa học, nhưng rừng vẫn xanh um và đủ loại chim chóc, thú vật hoang dã. Ba con suối hợp lưu lại thành dòng sông không bao giờ cạn. Sau thời hợp tác xã, vương quốc Bỉ hỗ trợ đầu tư làm một con đập lớn, tưới tiêu cho đến mấy cánh đồng rộng lớn. Con đập nằm ở cách xa chân núi để đảm bảo hàng ngàn héc ta rừng bao quanh. Rừng chính là nơi cung cấp, điều tiết nước cho con đập. Các cánh đồng ở vùng này trồng lúa và hoa màu cả bốn mùa.

Đùng một cái, từ những năm đầu thế kỉ 21, anh em nhà các quan huyện, quan xã, thi nhau chiếm rừng trồng bạch đàn và keo. Rừng núi bị tàn sát không thương tiếc. Tất cả những cây gỗ hàng trăm năm tuổi bị đốn sạch. Từ trên đỉnh núi xuống các vạt rừng chỉ còn lại toàn bạch đàn và keo. Đến nay một con chim cũng không tồn tại. Các con suối cạn hết nước và bị lấp hẳn. Cái hồ nước mệnh mông thành tro đá. Nó chỉ chứa được nước vào mùa mưa, hết mưa là hết nước. Đồng ruộng hiện tại chỉ trồng lúa được một mùa.

Mất rừng là mất nước và mất sự sống.

Keo, bạch đàn chỉ mang lại lợi ích cho bà con quan huyện quan xã. Còn dân thì nghèo đói quanh năm. Làng xóm xơ xác, chỉ còn lại người già. Trai trẻ bỏ làng đi hết.

Tôi vẫn còn nhớ trước đó, dù đến mùa gió nam, không khí ở đây vẫn rất dễ chịu. Hơi thở của rừng và hơi nước từ cánh đồng làm cho gió không khô khốc như những nơi khác. Nhưng mấy chục năm nay, mỗi lần gió nam, không khí ở đây khô khốc và nóng ran như ở sa mạc.

Cả tuổi thơ của tôi gắn với từng vạt rừng, con suối, vậy mà bây giờ mỗi lần về quê không còn nhận dạng ra đó là quê hương của mình. Tôi cứ giả định, cái thời trước năm 1975, nếu rừng quê tôi như bây giờ, cán bộ cộng sản không chỉ không có chỗ trú thân mà còn chết đói chết khát chứ không cần địch truy quét.

Một thời “Rừng che bộ đội, rừng vây quân thù” (Tố Hữu) mà nay chủ trương tàn phá rừng là sự phản bội Mẹ rừng, tội không thể tha thứ!

Bình Thuận, Ninh Thuận có khí hậu khô cằn, nhưng theo tôi, người dân sống được là nhờ rừng. Nếu một ngày kia, hàng trăm héc ta rừng bị tàn phá như quê tôi, tôi dám chắc khí hậu ở đây còn khô cằn hơn.

Dự án làm hồ chứa nước mà phá 600 ha rừng nguyên sinh thì lấy nước từ đâu? Chỉ chứa nước mưa vào mùa mưa thôi ư? Trồng lại rừng ư? Nếu trồng rừng tự nhiên đúng nghĩa đa dạng sinh thái thì mất mấy trăm năm? Còn trồng keo hay bạch đàn là một thảm họa. Dân Bình Thuận, Ninh Thuận chắc chắn phải sống với sa mạc.

Tôi không kêu gọi Quốc hội mà kêu gọi chính quan chức địa phương tự điều chỉnh dự án. Nếu là người con của quê hương, xem rừng như một phần máu thịt của mình, hãy bảo vệ rừng hơn là biến nó thành một dự án lợi bất cập hại.

Làm hồ thủy lợi là cần thiết. Nhưng phá rừng để làm hồ thì đó là cái hồ rỗng chứa lòng tham của những kẻ âm mưu nuốt chửng rừng và sự sống của người dân.

Một số hình ảnh trên mạng:

Bình Thuận họp báo về việc phá rừng nguyên sinh làm hồ chứa nước

2023.09.07

Capture à partir de :[RFA](#)

Phối cảnh hồ chứa nước Ka Pét. Cổng TTĐT tỉnh Bình Thuận

Bí thư Tỉnh ủy Bình Thuận kiêm Trưởng Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh này, ông Dương Văn An, vào chiều ngày 7/9 chủ trì cuộc họp báo về dự án lấy 600 ha rừng nguyên sinh làm hồ chứa nước Ka Pét ở Mỹ Thạnh, huyện Hàm Thuận Nam.

Truyền thông Nhà nước loan tin trong cùng ngày. Theo đó cuộc họp báo được tiến hành vào khi nhiều ý kiến tranh cãi về dự án này diễn ra mạnh mẽ trong công luận.

Tại cuộc họp báo, ông Bí thư Dương Văn An và các lãnh đạo tỉnh liên quan đều nêu ra yêu cầu bức thiết phải làm hồ chứa nước trên 600 ha rừng nguyên sinh tại địa phương.

Những lý giải đưa ra trái với các lập luận của giới phản đối dự án phá rừng làm hồ chứa nước của tỉnh Bình Thuận.

Giáo sư Nguyễn Ngọc Chu vào ngày 6/9 có bài nêu ý kiến trên mạng báo Tiếng Dân rằng “Xem bản đồ của Google, rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh có màu xanh đậm nhất trên toàn bộ dải đất phía Nam Tây Nguyên và Bình Thuận, kéo dài từ Gia Nghĩa, qua Bảo Lộc đến Phan Thiết. Mở rộng lên toàn bộ đất nước thì Mỹ Thạnh là một trong số rất ít các vùng có màu xanh đậm nhất.”

Ông đưa ra đề xuất “Bộ trưởng Bộ Nông Nghiệp & Phát Triển Nông Thôn (NN&PTNT) cần thành lập một tập thể các nhà khoa học có năng lực, với nhiệm vụ đi khảo sát và đề xuất các phương án giải quyết. Trong đoàn các nhà khoa học, cần bao gồm cả người ngoài Bộ NN&PTNT, cả những người không còn trong biên chế, cả những người dám nói khác ý lãnh đạo, và không bao gồm những người đã đồng ý với quyết định phá bỏ 680,41ha rừng nguyên sinh Mỹ Thạnh vào năm 2014.”

Có hồ La Ngà 3 thì không cần hồ Ka Pét

Capture à partir de :baotienngdan

[Nguyễn Ngọc Chu](#)

8-9-2023

Ảnh: VNE

Người nào đến nhiệm kỳ của mình cũng muốn để lại dấu ấn. Tất cả các dấu ấn họ để lại không ngoài các dự án. Dự án nào cũng liên quan đến cát đất, đốn cây. Ai cũng hô hào “không đánh đổi môi trường để phát triển kinh tế”. Chỉ có hậu thế mới thực sự thẩm thía thế nào là môi trường sống “không đánh đổi môi trường để phát triển kinh tế” mà tiền nhân để lại.

I. HỒ CHỨA NƯỚC LA NGÀ 3

Lãnh đạo tỉnh Bình Thuận đã có các công văn gửi Chính Phủ xin [thu hồi hoặc di dời thủy điện La Ngâu](#) về sau hồ chứa nước La Ngà 3. Xác định La Ngà 3 là “[công trình chiến lược đa mục tiêu](#)”. Được ưu tiên trong [quy hoạch quốc gia](#). Và [mong muốn được đưa vào xây dựng càng sớm càng tốt](#).

“Hồ La Ngà 3 có dung tích 470 triệu m³ nước, với nhiệm vụ đảm bảo cấp 1.011 triệu m³ nước tưới cho 77.615 ha thuộc tỉnh Bình Thuận và Đồng Nai, cấp 300.000 m³/ngày nước sinh hoạt, công nghiệp, du lịch và dịch vụ cho tỉnh Bình Thuận. Hồ cũng cung cấp 300.000 m³/ngày nước sinh hoạt cho tỉnh Bà Rịa – Vũng Tàu và phát điện (sau hồ) với công suất lắp máy 34MW (dự kiến cung cấp điện lượng khoảng 152,2 triệu KWh/năm”.

Về vị trí:

Hồ La Ngà 3 nằm ở xã La Ngâu giáp với xã Mỹ Thạnh nơi bố trí xây dựng hồ Ka Pét. Mỹ Thạnh lại giáp với xã Hàm Thạnh nơi đã có hồ Sông Móng dung tích hữu ích 34 triệu m³.

Như vậy 3 xã La Ngâu, Mỹ Thạnh, Hàm Thạnh liên tiếp giáp nhau có 3 hồ chứa nước lớn. Khoảng cách các hồ chỉ trong khoảng trên dưới 10 km.

Sau hồ Sông Móng liên tiếp là hồ Ba Bàu, hồ Đu Đủ, hồ Tân Lập, khoảng cách cũng khoảng 10 km nối tiếp. giữa các hồ. Tỉnh Bình Thuận đã có 49 hồ chứa nước.

Từ công suất của hồ La Ngà 3 với dung tích 470 triệu m³, cung cấp nước không chỉ cho Nam Bình Thuận mà cho cả Đồng Nai lẫn Bà Rịa – Vũng Tàu, lại nằm phía thượng lưu cạnh hồ Ka Pét dung tích 51 triệu m³, thì hoàn toàn không cần phải xây dựng hồ Ka Pét. Nước hồ La Ngà 3 thừa đủ để cung cấp cho dân và cây trồng vùng hồ Ka Pét. Ngay phía dưới lại đã có hồ Sông Móng và một chuỗi các hồ liên hoàn.

Với Bình Thuận, hãy nghĩ đến hồ La Ngà 3 mà bỏ đi hồ Ka Pét. Phỏng vấn người dân quanh vùng Mỹ Thạnh đang thiếu nước tưới cho thanh long và cây trồng, thì hiển nhiên họ muốn có nước nên ủng hộ xây dựng hồ chứa nước. Nhưng nước đến từ Ka Pét hay La Ngà 3, họ đều chào đón như nhau.

II. ĐÔI ĐIỀU VỀ ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG MÔI TRƯỜNG VÀ TRÁCH NHIỆM CỦA BỘ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG

Lướt qua “[Báo cáo đánh giá tác động môi trường](#)” (ĐTM) của Dự án hồ chứa nước Ka Pét đăng trên trang web của Bộ Tài nguyên và Môi trường (BTN&MT) thì giật mình.

Nếu “Báo cáo đánh giá tác động môi trường” của Dự án hồ chứa nước Ka Pét được BTN&MT thông qua thì thật sợ hãi. Sợ hãi không chỉ về khía cạnh dự án, mà sợ hãi về năng lực của BTN&MT. Sao mà không sợ hãi, khi Bộ KH&CN và Học viện Quân y còn bị công ty Việt Á “qua mặt” với một hậu quả khủng khiếp.

Vì rằng, giá trị của bạn, trình độ của bạn, trí tuệ của bạn sẽ được đánh giá qua người bạn chọn làm cố vấn. UBND tỉnh Bình Thuận là chủ đầu

tư Dự án hồ chứa nước Ka Pét đã chọn Công ty TNHH Mỏ Địa chất miền Nam làm đơn vị tư vấn. Vậy thì Công ty TNHH Mỏ Địa chất miền Nam sẽ xác định giá trị của Dự án hồ chứa nước Ka Pét về cơ sở khoa học, về hiệu quả kinh tế, và về an toàn môi trường. Đến lượt mình, Dự án hồ chứa nước Ka Pét có chủ đầu tư là UBND tỉnh Bình Thuận lại xác định giá trị các công trình thủy lợi tương tự của tỉnh đã gửi lên Bộ Tài nguyên và Môi trường mà được BTN&MT thông qua. UBND tỉnh Bình Thuận đã có 49 công trình hồ chứa nước được xây dựng, chắc là hồ chứa nước nào cũng đã phải được Bộ TN&MT phê duyệt ĐTM.

Cho nên, đơn vị tư vấn mà UBND tỉnh Bình Thuận lựa chọn là Công ty TNHH Mỏ Địa chất miền Nam sẽ xác định cả năng lực của Bộ Tài nguyên và Môi trường nếu Bộ TN&MT thông qua “Báo cáo đánh giá tác động môi trường của Dự án hồ chứa nước Ka Pét”.

Trong ĐTM ghi rõ thông tin của đơn vị tư vấn như sau:

Tên đơn vị tư vấn: Công ty TNHH Mỏ Địa chất miền Nam.

– Địa chỉ liên hệ: 793/28/1/18 Trần Xuân Soạn, khu phố 4, phường Tân Hưng, quận 7, TP. Hồ Chí Minh.

Vị trí của công ty cũng nói lên một phần giá trị công ty. Đơn vị tư vấn có một địa chỉ phải đi qua nhiều ngõ ngách.

Còn danh sách những người tham gia thực hiện đánh giá môi trường gồm:

- Hồ Nguyễn Trí Mẫn, Thạc sỹ địa chất, Chủ biên
- Phạm Đức Trí, Thạc sỹ Khoa học môi trường
- Đặng Thị Mỹ Lan, Thạc sỹ quản lý môi trường
- Đỗ Ngọc Anh Dũng, Thạc sỹ quản lý môi trường
- Nguyễn Thái Vũ, Kỹ sư môi trường
- Đào Nguyên Khôi, Tiến sỹ môi trường, thủy văn, sinh thái
- Phạm Thị Hiền, Cử nhân khoa học môi trường
- Ngô Văn Hưng, Kỹ sư thủy lợi.

Nhìn vào đơn vị tư vấn là biết mức độ tin cậy khoa học của “Đánh giá tác động môi trường” của Dự án hồ chứa nước Ka Pét. Một dự án như hồ chứa nước Ka Pét liên quan đến 680 ha rừng tự nhiên và hệ sinh thái Nam Bình Thuận thì Công ty TNHH Mỏ Địa chất miền Nam không đủ năng lực khoa học để kết luận về tác động môi trường.

Đánh giá tác động môi trường Dự án hồ chứa nước Ka Pét liên quan đến phá bỏ 680 ha rừng tự nhiên cùng biến đổi hệ sinh thái, phải là công việc của một viện nghiên cứu khoa học uy tín hay tập thể các nhà khoa học của một trường đại học. Một công ty tư nhân nhỏ bé không đủ năng lực để đảm đương một trọng trách lớn như vậy.

Trong toán học có nguyên tắc “vi phạm tiên đề”. Như khi phát hiện đề bài ra sai thì không cần phải giải. Đơn vị tư vấn đã đưa “Dự án hồ chứa nước Ka Pét” vào tình thế “vi phạm tiên đề”. Những người làm khoa học thực thụ sẽ không tin tưởng vào tính khoa học của Dự án.

Vì “vi phạm tiên đề” nên mới chỉ lướt qua mà cũng nhận thấy những điều sau.

1. Tài liệu “Đánh giá tác động môi trường” không đủ độ tin cậy về mặt khoa học.
2. Tài liệu có dấu hiệu là sản phẩm của những “thợ viết dự án”, có các phần được “xào nấu” từ các dự án tương tự.
3. Có những mục không được tiến hành trên thực nghiệm nhưng vẫn được ghi trong tài liệu.

Nếu Bộ BTN&MT tổ chức một Hội đồng Khoa học gồm những nhà chuyên môn giỏi trong nước, để đánh giá “Báo cáo đánh giá tác động môi trường” của Dự án hồ chứa nước Ka Pét, thì chắc chắn “Báo cáo đánh giá tác động môi trường” của Dự án hồ chứa nước Ka Pét” sẽ bị bác bỏ.

Trong cuộc họp báo chiều 7/9/2023, ông Lê Thanh Sơn – Phó giám đốc Sở NN&PTNT Bình Thuận cho rằng 600 ha rừng bị phá bỏ chỉ chiếm 0,15% và không ảnh hưởng đến diện tích rừng tự nhiên của Bình Thuận. Vậy 1.000 dự án 600ha thì thế nào?

Chính quan niệm chỉ 0,15% bé nhỏ này đã đưa rừng tự nhiên Việt Nam đến tình trạng huỷ diệt hôm nay, làm cho bão lụt, sụt lở, hạn hán, nóng bức hành hạ con người, đưa môi trường sống của con người

đến tình trạng tồi tệ. Cũng [chính ông Lê Thanh Sơn cho biết cây trồng mới thay thế sẽ đảm bảo chất lượng.](#)

Vậy thế nào là đảm bảo chất lượng?

Trong báo cáo ĐTM của Dự án hồ chứa nước Ka Pét, cây trồng thay thế là cây dầu. Cây dầu thuộc nhóm V. Trong khi khu rừng Mỹ Thạnh có gỗ từ nhóm I đến nhóm V. [Xin lưu ý về gỗ nhóm V:](#)

“Gỗ rất nhẹ, cấp cường độ E. Độ bền uốn va đập rất thấp. Độ bền tự nhiên rất kém. Thích hợp cho công trình xây dựng không yêu cầu chịu lực, làm bao bì hoặc ván khuôn. Nếu gỗ nặng hơn tiêu chuẩn của nhóm thì là gỗ của những loại cây gỗ nhỏ, giá trị kinh tế thấp, hoặc rất khó gia công, khó phơi, sấy, khó bảo quản, loài cây gỗ có nhiều khuyết tật”.

Những người ủng hộ hy sinh rừng vì hồ chứa nước đang cố gắng tách biệt 138 ha rừng đặc dụng để nhấn mạnh rằng đây mới là rừng phải bảo vệ. Còn hơn 500 ha rừng tự nhiên kia không đáng bận tâm. Chưa nói đến đa dạng động thực vật mà rừng trồng mới trăm năm sau không có được, cũng như khả năng giữ nước ngầm và chống sạt lở, thì chỉ về gỗ thôi, 500 ha rừng kia có gỗ tốt nhóm II, III. Thay cắm lai, cam xe bằng cây dầu, rừng Việt Nam mỗi ngày một giảm đi chất lượng, từ nhóm I xuống nhóm V. Chất lượng sống của người Việt Nam cũng giảm theo chất lượng của rừng Việt Nam, từ cấp I xuống cấp V.

Trong sự giảm sút diện tích rừng tự nhiên, dẫn đến tình trạng sạt lở, lũ lụt, thay đổi môi sinh nghiêm trọng như hiện nay thì BTN&MT có trách nhiệm không nhỏ. Các dự án đều phải qua BTN&MT phê duyệt ĐTM. Phá bỏ rừng trong các dự án phải được BTN&MT đồng ý. Hàng trăm dự án trong suốt mấy chục năm qua phá bỏ hàng chục ngàn ha rừng đều có sự phê duyệt ĐTM của BTN&MT.

Bộ trưởng Đặng Quốc Khánh mới nhận chức từ 22/5/2023. Là một kỹ sư xây dựng, hy vọng ông đánh giá được vai trò của rừng tự nhiên trong bảo vệ môi trường sống.

Chúng ta đã trải nghiệm tai họa kinh hoàng do công ty Việt Á gây ra. Hy vọng rằng BTN&MT sẽ không đi theo vết xe đổ của Bộ KH&CN như trong trường hợp công ty Việt Á.

III. ĐỀ XUẤT XEM XÉT LẠI QUY HOẠCH HỆ THỐNG THỦY LỢI BÌNH THUẬN

Bộ NN&PTNT và Lãnh đạo tỉnh Bình Thuận hãy xem xét lại quy hoạch hệ thống thủy lợi tỉnh Bình Thuận với sự có mặt của hồ La Ngà 3. Xây hồ Ka Pét dung lượng 51m³ không giải quyết xong bài toán tưới tiêu cho Nam Bình Thuận. Xây hồ Ka Pét rồi thì vẫn cứ phải xây dựng hồ La Ngà 3. Nhưng khi đã xây dựng hồ La Ngà 3 thì không cần phải xây hồ Ka Pét nữa.

Quốc hội Khoá XV vừa mới thông qua điều chỉnh dự án hồ Ka Pét hôm 22/5/2023 hãy xem xét lại dự án này trong tổng thể hệ thống thủy lợi tỉnh Bình Thuận có hồ La Ngà 3 mà tỉnh Bình Thuận đang xin được khởi công càng sớm càng tốt – như là một công trình chiến lược trọng điểm. Hồ La Ngà 3 là bắt buộc phải có thì hoàn toàn không cần đến hồ Ka Pét.

Không một công ty tư nhân nào, kinh doanh nước, lại đồng thời xây dựng cả hồ La Ngà 3 lẫn hồ Ka Pét để cung cấp nước cho Nam Bình Thuận. Không ai phí phạm tiền bạc và tài nguyên như vậy. Chẳng cần phải chuyên gia thủy lợi cũng nhìn rõ điều đó.

Vấn đề thiếu nước của Bình Thuận tồn tại từ lâu. Không phải đến bây giờ mới xuất hiện. Dự án xây dựng hồ nước nào cũng lấy vấn đề thiếu nước dân sinh ra làm lý do cấp thiết, cứ như là trước đây chưa từng đối mặt. Tại sao có 49 hồ chứa nước rồi mà Bình Thuận cũng chưa giải quyết được vấn đề thiếu nước? Nói như thế, để thấy vấn đề thiếu nước là bài toán phải giải theo thời gian, không phải tức thì. Giải bài toán thiếu nước phải đi đôi với bài toán chuyển đổi cơ cấu kinh tế, với bảo vệ rừng, bảo vệ hệ sinh thái, bảo vệ môi trường sống. Rừng bị phá, thì không chỉ hồ cạn nước, mà nước ngầm cũng hết. Lúc đó còn rơi vào tình trạng tệ hại hơn.

Rất thông cảm với lãnh đạo các tỉnh hiện nay. Người nào đến nhiệm kỳ của mình cũng muốn để lại dấu ấn. Tất cả các dấu ấn họ để lại không ngoài các dự án. Hoặc là dự án đầu tư nước ngoài. Hoặc là các công trình giao thông, thủy điện, thủy lợi, khu xây dựng, khu nghỉ dưỡng... Dự án nào cũng liên quan đến cắt đất, đốn cây. Ai cũng hô hào “không đánh đổi môi trường để phát triển kinh tế”. Chỉ có hậu thế mới thực sự thấm thía thế nào là môi trường sống “không đánh đổi môi trường để phát triển kinh tế” mà tiền nhân để lại.

Một số lãnh đạo thường lấy “quyết tâm chính trị” làm “vũ khí vô đối”. Họ đặt “quyết tâm chính trị” trên khoa học kỹ thuật, trên cả quy luật

thiên nhiên. Như cách ly Covid-19 là ví dụ gần nhất. Thiên nhiên không biết đến “quyết tâm chính trị”. Sức mạnh của thiên nhiên thì không “quyết tâm chính trị” nào có thể chống lại được.

Tifosi đã đánh lộn con đen như thế nào?

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

[Thái Hạo](#)

6-9-2023

Ngày 4.9, Page Tifosi tung ra bài viết “[GẦN 100.000 ĐỒNG BÀO THIẾU NƯỚC SINH HOẠT, TƯƠI TIÊU VÀ MỘT KHU RỪNG 600 HA \(CÓ 137 HA RỪNG ĐẶC DỤNG\): CÁI NÀO QUAN TRỌNG HƠN?](#)”

để biện minh và ủng hộ cho việc phá gần 700 ha rừng ở Bình Thuận. Bài viết này ngoài nhận một số chỉ trích thì cũng đã thao túng và dẫn dắt một lượng lớn người đọc:

<https://www.facebook.com/tifosi.hpo/posts/291061090223151>

Bài viết cung cấp thông tin phiến diện và có cách lập luận thiếu logic, không thuyết phục, xin lần lượt chỉ ra vài điểm.

1. Tác giả viết: “gần 100 ngàn đồng bào gặp hạn hán và 600ha rừng (137ha rừng đặc dụng), cái nào quan trọng hơn?”.

Trả lời:

– Theo bài báo “Một số giải pháp khắc phục tình trạng thiếu nước sinh hoạt và sản xuất ở tỉnh Bình Thuận” đăng ngay trên trang Trường chính trị Bình Thuận, thì đúng là có tình trạng thiếu nước sinh hoạt, nhưng chỉ có 2.658 hộ/10.632 khẩu của “gần 100 ngàn đồng bào” toàn huyện, chứ không phải tất cả. Vả lại, “thiếu” chứ không phải “không có”, nó khác nhau một trời một vực đấy! Nghĩa là Admin của Tifosi đã lấy dân số toàn huyện thay vì số dân thật sự thiếu nước sinh hoạt để thổi phồng sự thật lên gấp 10 lần. Đối với các thông tin khác liên quan đến diện tích đất nông nghiệp cần tưới tiêu tác giả của trang này cũng dùng chiêu thức tương tự.

<https://truongchinhtri.binhthuan.dcs.vn/Trang-chu/post/202635/mot-so-giai-phap-khac-phuc-tinh-trang-thieu-nuoc-sinh-hoat-va-san-xuat-o-tinh-binh-thuan> (1).

2. Tác giả viết tiếp: “Chúng ta không đánh đổi môi trường lấy kinh tế. Nhưng phải có những khoảnh khắc chúng ta phải lựa chọn giữa được

và mất, giữa sinh tồn của gần 100 ngàn người và một cánh rừng 600 ha”.

Trả lời:

– Cổng thông tin điện tử Bình Thuận (2020) cho biết: “*Bình Thuận hiện có 48 hồ chứa thủy lợi các loại đang khai thác sử dụng với tổng dung tích thiết kế thiết kế = 330,29 triệu m³, tổng năng lực thiết kế 36.367 ha*”

<https://binhthuan.gov.vn/4/469/52723/577079/kinh-te-xa-hoi/binh-thuan-tap-trung-phat-trien-he-thong-thuy-loi-quan-trong.aspx> (2)

Riêng Hàm Thuận Nam, Báo Bình Thuận online (2016) cung cấp: “*Huyện Hàm Thuận Nam đã được Nhà nước quan tâm đầu tư xây dựng 14 công trình hồ, đập, phục vụ nước tưới cho 8.000 ha cây trồng và cung cấp nước sinh hoạt cho 7.394 hộ dân, với tổng chiều dài các tuyến kênh mương khoảng 328,2 km. Trong đó đã bê tông hóa các tuyến kênh chính được 26,23 km và kiên cố hóa kênh mương nội đồng 9,53 km*”

<https://baobinhthuan.com.vn/ham-thuan-nam-thuc-hien-tai-co-cau-nga-nh-thuy-loi-7839.html> (3)

Tuy nhiên, theo (1): “*Tính đến ngày 11/4/2020, lượng nước hữu ích còn lại ở tất cả các hồ chứa thủy lợi là 32,8 triệu m³, đạt 12,6% dung tích hữu ích thiết kế, thấp hơn so với trung bình những năm trước*”.

Câu hỏi đặt ra là, liệu công trình hồ thủy lợi Ka Pét sau khi hoàn thành thì có nước để chứa không, hay lại cũng rơi vào tình trạng “trơ đáy” như của “toàn tỉnh”? Đó là chưa chắc chắn, khi còn rừng mà nước đã thiếu nghiêm trọng như thế cho các hồ chứa, nếu bây giờ mà phá rừng đi nữa thì còn thiếu tới mức nào, khi mà chúng ta đều biết: rừng đồng nghĩa với nguồn nước ngầm?

– Lại nữa, theo (3): “*Công ty TNHH MTV Khai thác công trình thủy lợi tỉnh cho biết, tổng lượng nước hữu ích trữ trong các hệ thống công trình thủy lợi trên địa bàn huyện Hàm Thuận Nam vào cuối tháng 1/2022 được 41,63 triệu m³ đạt 58,9% thiết kế*” (trong khi hồ Ka Pét có thiết kế 51,2 triệu m³ nước)

<https://baobinhthuan.com.vn/ham-thuan-nam-chu-dong-nguon-nuoc-sinh-hoat-va-san-xuat-mua-kho-95406.html>

Như vậy, nếu đảm bảo được công suất thiết kế của các công trình đang hiện hữu thì sẽ chứa thêm được thêm một lượng nước bằng một

nửa của dung tích dự án hồ Ka Pét đang sắp phá rừng để khởi công. Nhưng đó là về mặt lý thuyết trong điều kiện “mưa thuận gió hòa” để có đủ nước mà chứa cho các hồ.

Tuy nhiên, vấn đề của hệ thống thủy lợi hiện hữu của Bình Thuận không chỉ là thiếu nước để chứa. *“Theo ông Nguyễn Hữu Huệ – Tổng Giám đốc Công ty TNHH MTV Khai thác công trình thủy lợi tỉnh, khó khăn hiện nay trên địa bàn huyện Hàm Thuận Nam là HẦU HẾT các tổ thủy nông nội đồng hoạt động chưa hiệu quả. Mặt khác, vẫn còn nhiều người dân sử dụng nước chưa tiết kiệm, nhất là những năm hạn. Ngoài ra, đáng lưu ý hiện nay là các hệ thống kênh chuyển nước chưa được kiên cố nên thất thoát nước lớn, hiệu quả sử dụng nước KHÔNG CAO. Một số hồ chứa bị bồi lấp nhiều, không bảo đảm dung tích chứa theo thiết kế, đặc biệt là hồ Ba Bàu và hồ Tà Mon”* (theo (3), năm 2022). Xin lưu ý hai từ “hầu hết” và “không cao”, nó nghiêm trọng lắm.

Tóm lại là đã có nhiều công trình thủy lợi nhưng vừa không đủ nước để chứa, vừa đang để lãng phí vì xuống cấp. Những công trình đã có “hầu hết chưa hoạt động hiệu quả”, bây giờ không tập trung khắc phục, tu bổ, lại đi làm cái mới, vậy có thuyết phục không, thưa ông Tifosi?

Cách đặt vấn đề và lập luận của Tifosi là mang sự “sinh tồn” – tức sự sống còn của “100 nghìn đồng bào” để lấp liếm một thực tế rằng hệ thống hồ đập và thủy lợi nói chung ở Hàm Thuận Nam đã có và cơ bản đáp ứng nhu cầu. Nhưng anh ta lại không hề nhắc gì tới việc chúng “hầu hết chưa hoạt động hiệu quả”, đó lại một lần nữa lập lờ đánh lận con đen.

3. Tifosi dạy: *“Trong cả ngày hôm nay, người ta thương tiếc một khu rừng. Vậy, bây giờ đặt một câu hỏi như thế này, những người thương tiếc ấy sẽ làm gì để giúp người dân Hàm Thuận Nam nói riêng và Bình Thuận nói chung thoát hạn hán, thiếu nước sinh hoạt, làm sao để hơn 60 ngàn ha đất nông nghiệp tại huyện này có thể được canh tác? Làm sao để hơn 26 nghìn hộ dân có được nước uống, nước tắm? Nói mòm thì lúc nào cũng dễ, nói đạo lý thì lúc nào cũng hay, nhưng đưa ra giải pháp thì tuyệt nhiên câm lạng”*.

Trả lời:

– Như phần 2 đã phân tích và chỉ ra về năng lực và thực tế khai thác có phần bị đất của các công trình thủy lợi hiện có ở Hàm Thuận Nam,

thì việc Tifosi mang sự “sống còn” của “100 nghìn đồng bào” ra đe dọa (như thể nếu không phá gần 700 ha rừng để làm ngay hồ Ka Pét thì toàn bộ người dân của huyện sẽ bị biến mất vậy) để làm bình phong nước mắt là một lối ngụy biện nhằm thao túng tâm lý người đọc. Trong khi, ông ta không hề đề động gì tới các giải pháp mà ngay chính công ty TNHH MTV Khai thác công trình thủy lợi tỉnh Bình Thuận cũng khẩn thiết và thật thà nêu ra, đó là: *“đề xuất địa phương củng cố tổ thủy nông nội đồng, nạo vét kênh mương nội đồng. Tuyên truyền, phổ biến cho nhân dân để nâng cao ý thức sử dụng nước tiết kiệm đúng mục đích, không sử dụng nguồn nước sinh hoạt để tưới nông nghiệp. Mặt khác, hỗ trợ đơn vị khai thác thủy lợi xử lý kịp thời các khó khăn trong việc quản lý nguồn nước. Đối với Chi nhánh Hàm Thuận Nam và Trạm Ba Bàu, tổ chức nạo vét, khơi thông các tuyến kênh, phối hợp với các tổ dùng nước xây dựng lịch cấp nước cho từng công trình”* (3).

Vậy ai đang “nói đạo lý” và ai đang “tuyệt nhiên câm lặng”? Chính công ty TNHH MTV Khai thác công trình thủy lợi tỉnh Bình Thuận đã đưa ra giải pháp rồi đấy, chỉ có ông Tifosi mới đang hô hào phá rừng và tuyệt nhiên không muốn làm gì khác nữa ngoài việc phá rừng.

Còn nhiều lối ngụy biện khác trong bài nhưng vì chúng quá lộ liễu, thiết nghĩ không cần mất thời gian phân tích thêm.

Ông Tifosi mắng những người lên tiếng đòi hỏi sự cẩn trọng trong dự án này bằng kết luận: *“Xin được lặp lại một câu nói mà mình đã nói nhiều lần: ‘Yêu môi trường kiểu rơm đời’.*” Tôi cũng muốn nhắc ông rằng, với tất cả những ngụy biện của ông như đã chỉ ra, thì khó mà không thấy ông chỉ đang “Yêu con người kiểu rơm đời”, người ta còn gọi là đạo đức giả.

***

Tôi không phản đối việc làm hồ thủy lợi, tôi chỉ phản đối phương án phá một cánh rừng giàu mấy trăm năm tuổi để làm, vì tôi tin rằng còn có những lựa chọn khác hài hòa hơn, vừa đảm bảo được nguồn nước, vừa bảo vệ được diện tích rừng vốn đã gần như cạn kiệt.

Thêm nữa, nay là thời của “kinh tế tri thức” không phải cái kiểu cứ “chặt to kho mặn” mà thành công được đâu. Đừng tưởng cứ có một hồ nước tràn ngập là nông nghiệp Việt Nam có thể lập tức “sánh vai với các cường quốc năm châu”. Hãy xem những quốc gia như Israel, họ nằm giữa sa mạc khắc nghiệt nhưng vì đã dùng công nghệ và chất

xám nên đã tạo ra một nền nông nghiệp khiến cả thế giới phải kinh ngạc và kính phục như thế nào.

Hồ hào phá rừng là một việc rất dễ, ông Tifosi ạ, chỉ có bảo vệ rừng, và nhất là trồng rừng, mới là khó. Ông hãy về miền Tây xem nước lên lán ra sao và nền nông nghiệp đang như thế nào, đừng làm nông nghiệp bằng cách “nói đạo lý”, vì nó “rôm đời” lắm.

Rốt cuộc bên cạnh giải pháp tình thế để giải quyết tình trạng thiếu nước trước mắt, thì vẫn dứt khoát cần phải có một chiến lược toàn diện, để vừa giữ và tạo được nguồn nước ngầm bằng cách giữ rừng, trồng rừng, vừa chuyển đổi cơ cấu cây trồng và áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất, chứ không phải lại “giật gấu vá vai” hay “thần lẩn ăn đuôi”. Đừng cựa tay phải để lấp vào cánh tay trái đã bị cụt.

Ủy ban KH-CN & MT của Quốc hội đòi xử lý nguồn đưa tin phá rừng tự nhiên để làm hồ Ka Pét

2023.09.13

Capture à partir de : [RFA](#)

Tại cuộc họp báo ngày 7/9, Ban Quản lý Dự án Đầu tư xây dựng các công trình Nông nghiệp- Phát triển Nông thôn tỉnh Bình Thuận báo cáo Hồ Ka Pét có dung tích hơn 51 triệu mét khối, tổng mức đầu tư 874 tỷ đồng. Báo Nông Nghiệp

Phó Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học- Công nghệ & Môi trường (UB KH-CNMT) của Quốc hội, ông Nguyễn Phương Tuấn, vào ngày 12/9 trong báo cáo trước Ủy ban Thường vụ Quốc hội lên tiếng kêu gọi xử

lý những nguồn tin phản đối dự án hồ chứa nước Ka Pét vì phá rừng nguyên sinh.

Truyền thông Nhà nước dẫn nguyên văn lời ông Nguyễn Phương Tuấn: “Từ ngày 4/9 đến 6/9 một số bài báo liên tục đăng thông tin liên quan cho rằng Ủy Ban Nhân dân tỉnh Bình Thuận phá 600 ha rừng để làm hồ chứa nước Ka Pét (trong khi đây là hoạt động khai thác rừng để thực hiện dự án) đã gây ra phản ứng dư luận xấu, ảnh hưởng không tốt đến hình ảnh của Quốc Hội, Chính phủ.”

Ông Tuấn cho rằng kẻ xấu lợi dụng đưa tin không chính xác, không đúng sự thật. Tình trạng này cần được xử lý nghiêm.

Vào ngày 7/9, tại cuộc họp báo của Ủy Ban Nhân dân tỉnh Bình Thuận, Ban Quản lý Dự án Đầu tư xây dựng các công trình Nông nghiệp- Phát triển Nông thôn tỉnh này báo cáo Hồ Ka Pét có dung tích hơn 51 triệu mét khối, tổng mức đầu tư 874 tỷ đồng. Khi dự án hoàn thành hồ cấp nước tưới cho hơn 7.700 ha đất nông nghiệp tại huyện Hàm Thuận Nam; cấp nước thô cho Khu Công nghiệp Hàm Kiệm; tạo nguồn thô để cấp nước sinh hoạt cho chừng 120.000 người dân khu vực huyện Hàm Thuận Nam và Thành phố Phan Thiết...

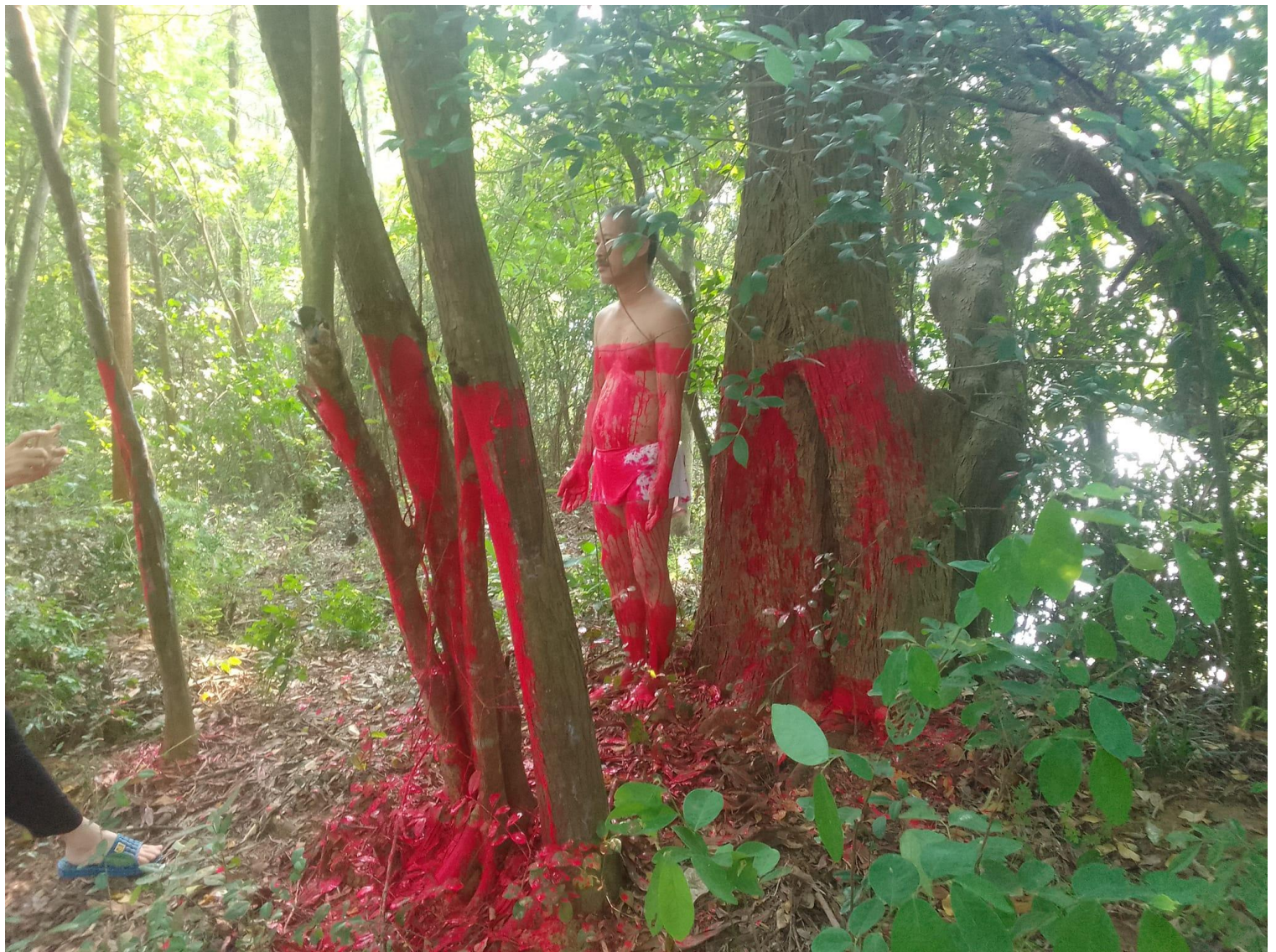
Luồng ý kiến phản biện cho rằng tại huyện Hàm Thuận Nam đã có 14 hồ thủy lợi chứa nước nằm trong phạm vi bán kính chừng 20 km của hồ dự kiến xây Pa Két. Số hồ hiện có vào mùa khô không có đủ nước để trữ; nhưng vào mùa mưa bão lại phải xả lũ để tránh vỡ đập. Bên cạnh đó tổng diện tích rừng đặc dụng bị phá để làm hồ Ka Pét chiếm khoảng 1/5 diện tích toàn dự án một diện tích phá rừng quá lớn...

Mất Rừng, Máu Rừng và Xác Rừng

Capture à partir de : baotienngdan

[Thái Hạo](#)

9-9-2023

Nghệ sĩ Năng Yên. Ảnh: FB tác giả

Ngày 7.9, một nhóm Hà Nội của những thực hành nghệ thuật đương đại gồm họa sĩ Năng Yên, họa sĩ Nguyễn Ngọc Phương nghệ sĩ trình diễn Hoan Doan ghé Tào thôn thăm nhau. Vừa gặp, câu chuyện rừng Bình Thuận đã cuốn tất cả đi giữa những ngổn ngang âu lo, giận dữ, xót xa... Phút chốc, mọi người như đã lạc vào những cánh rừng tưởng tượng. Và một series nghệ thuật tình cờ ra đời.

Đầu tiên là tác phẩm Quốc Sách được Yên Năng thực hiện ngay tại chỗ, dành tặng riêng cho chủ nhà. Một cuốn sách được anh khoét thủng, biến thành lưới cước và tiến hành tra cán – thành “cước sách”, không phải “quốc sách”!

Tác phẩm như một ý niệm vừa mang tính trào lộng, vừa gợi lên sự thất vọng bởi khoảng cách giữa những khẩu hiệu và thực tế, nhưng đồng thời cũng là một thông điệp về sự cần thiết của một nền tảng hiện đại, văn minh đối với xã hội Việt Nam đương đại: cần thoát khỏi

những “cái cuộc” cũ kỹ, giáo điều, thoát khỏi những hô hào bóng bẩy nhưng vô hồn, lạc hậu để thay bằng một cái cuộc tân kỳ: tri thức.

Chỉ có tri thức mới có thể xới lên, cày vỡ những mảnh đất tinh thần cằn cỗi, bạc màu, hoang hóa, thổi vào đó sức sống tươi mới của khoa học, tự do, và đa nguyên văn hóa, nhằm phục sinh một đời sống và môi sinh đã trở nên cùn mòn, rỉ sét, ngột ngạt, tàn tạ.

Vừa trao “Cuộc Sách” cho chủ nhà, anh lập tức thực hiện tác phẩm thứ hai: MẮT RỪNG. Đó là một cái cây đại mộc sát bên lều tranh, được Yến Năng chân thành xin phép và bắt đầu vẽ lên những mặt lá, biến chúng thành những con mắt mở to, ngơ ngác, trong sáng và tinh sạch. Anh nói: “Trời có thể không có mắt, nhưng những côn trùng, cá mú, muông thú... chắc chắn có mắt; cỏ cây hoa trái chắc chắn có mắt; đất đai núi rừng chắc chắn có mắt; thiên nhiên có mắt! Hồn thiêng sông núi đang theo dõi chúng ta thông qua MẮT RỪNG!”.

Trong sự mời gọi của những “mắt rừng”, sáng hôm sau chúng tôi lên đồi, bên cạnh những cây thông cháy dở do một cơn hỏa hoạn mấy tháng trước là xác thông đen đúa nằm ngổn ngang, bất động trên mặt đất... Trong khung cảnh ấy, Hoan Doan bắt đầu tác phẩm XÁC RỪNG của mình bằng sự “dịch chuyển nội tâm” với hình ảnh hóa thân vào một cây thông xanh đang chìm sâu vào giấc ngủ yên bình, rồi bỗng nhiên bị đánh thức bởi những tiếng động “chặt đi, đốn đi...”.

“Người-Thông” từ sự ngơ ngác, rồi thành sợ hãi, đau đớn, gào rú. Và đổ xuống. Cây chết. Người chết. Nghệ sĩ lại hóa thân thành những con thú hoảng loạn, thất thanh và cuồng điên trốn chạy trong tiếng cây gãy, tiếng người lao xao “chặt đi, chặt đi...”.

Cái chết lại ập đến trên thân thể điêu tàn, linh hồn muông thú thoát ra. Man dại, nguyên rủa. Và bò đi trong hoang dại. Cả đoàn, mồ hôi vỡ ra như tắm, nước đầm đìa ngực áo, phần vì leo núi, phần vì cảm giác rợn người do bị cuốn vào nỗi đau trong biểu đạt của người nghệ sĩ.

Buổi trưa không ngủ, anh em mang guitar ra chơi và hát, cho đến khi mặt trời đã dịu, lại lục tục đồ đoàn, cùng đi bộ ra con đê trước nhà để Yến Năng thực hiện tác phẩm thứ ba của mình: MÁU RỪNG.

Yến Năng gần như trần truồng đứng bên những cái cây lớn nhỏ. Họa sĩ Nguyễn Ngọc Phương dùng màu đỏ pha loãng, vẽ những đường phật ngang trên cả cây lẫn người. Máu rùng rùng chảy xuống...

5 cây được vẽ ở 5 vị trí khác nhau tương ứng với thân người; cây cuối cùng, người nghệ sĩ bị rút dây, treo ngược lên, một nhát vẽ ngang cổ, máu đỏ chảy đầm đìa trên mặt, trên đầu. Máu chảy vào mắt...

Trong chuyến đi thăm nhau này, hầu hết các tác phẩm ra đời đều như một sự tình cờ, không kế hoạch, không trù tính, không tập tành, không gia công tỉa tót. Tất cả thô mộc và thật như chính cuộc sống đang trình hiện trước mặt. Chỉ có những ý tưởng vụt hiện trong phút chốc và người nghệ sĩ liền nắm lấy, hóa thân và thực hiện tại chỗ bằng tất cả sự vẫy gọi trong sâu thẳm một nguyên sinh người.

Nghệ thuật trình diễn là một loại hình hiện đại do những nghệ sĩ mỹ thuật thực hiện nhằm diễn đạt ý tưởng của nghệ thuật tạo hình. Ở đó, tác phẩm chính là tất cả những chuyển động và biểu hiện của người nghệ sĩ trong bối cảnh mà hiện diện như một thành tố thuộc về một biên giới không có biên giới. Thực hành nghệ thuật trình diễn chính là biểu hiện của hơi thở cuộc sống, vừa mang tính tượng trưng vừa phá vỡ các khuôn khổ và quy tắc, biến tác phẩm trở thành một thông điệp mà tác giả vừa là người sáng tạo vừa bị chính tác phẩm của mình sáng tạo nên. Bị nghệ thuật hành!

Với series “tự phát” này, nhóm Yến Năng, Nguyễn Ngọc Phương, Hoan Doan và sau đó là một “nghệ sĩ bất đắc dĩ” – doctor Đăng Vinh Ngô – vừa truyền đi một tiếng nói công dân, tiếng nói con người, bằng chính cơ thể và cuộc sống của họ, vừa phá vỡ những diễn ngôn có tính đại tự sự, vẫy gọi nhau đến những chân trời khác, khởi tạo một tinh thần đa dạng văn hóa, tôn trọng sinh mệnh và những chuyện vụn nhỏ nhiệm nhát của đời sống.

Trong hoàn cảnh thực tế này, tất cả hội tụ và kết tinh trong một khát vọng cương bách nội tâm: kêu đòi sự sống cho rừng và rừng Bình Thuận.

Sám hối trước thiên nhiên

Capture à partir de : [baotienngdan](https://baotienngdan.com)

[Lê Huyền Ái Mỹ](#)

10-8-2023

1. Những cánh rừng bị tàn sát, những tòa ngang dãy dọc bê tông ngạo nghễ “chinh phạt” từ rừng đặc dụng đến biển bờ, sông suối mà thủ phạm không chỉ là những “ông trời không ở trên cao”, cái chính là “sự im lặng của cả một hệ thống” dưới mặt đất!

Khi chúng tôi lên tiếng, cả một bầu người-trời ở hạ giới quy kết chúng tôi nói “sai sự thật”.

Mấy hôm Đà Lạt sạt lở công trình, Bảo Lộc đất đồi sụp vùi 3 cảnh sát rồi hàng chục chiếc ô tô ngập trong đồng bùn ở Sóc Sơn, một lãnh đạo báo chí gọi cho tôi và nói “sự thật đúng là đó chứ ở đâu”.

Nhìn những thước phim lữ cuốn trôi xe, nhà ở Trung Quốc mấy hôm rồi, những hình ảnh tan hoang ở trường phổ thông dân tộc bán trú và THCS Hồ Bốn ở huyện Mù Cang Chải (Yên Bái, VN) và những hiểm họa khôn lường đang chực chờ từ triền núi đến bờ sông; rồi nghe những bản tin dự báo, những phân tích từ chuyên gia thì đó gần như là thiên tai mà chẳng phải nhân họa, là cái họa do con người gây ra. Đã thế thì sự trả giá càng dài...

Nghĩ trộm, việc mang lễ vật đến muện đã khiến Thủy Tinh thua cuộc. Nhưng cái “đề thi” voi 9 ngà, gà 9 cựa, ngựa 9 hồng mao vừa thiên vị cho Sơn Tinh, toàn đặc sản của núi rừng; vừa cho thấy thánh Tản Viên cũng “góp một tay” cùng vua Hùng gây tổn hại đến động vật rừng quý hiếm! Khi hệ thực vật lẫn động vật bị thay đổi, biến dạng dẫn tới những hệ lụy cho rừng như một căn nguyên dẫn tới kiếp nạn “không năm nào Thủy Tinh không làm mưa làm bão, dâng nước lên đánh Sơn Tinh”.

Truyện cổ tích kết “lần nào Thủy Tinh cũng thua, phải bỏ chạy”. Thực tế ngày nay: con người lớp bỏ mạng, lớp tìm cách chống đỡ, tránh trú, hoàn toàn thúc thủ trước thiên tai.

2. TP.HCM vừa tổ chức lễ hội sông nước. Một màn trình diễn “trên bến dưới thuyền” đầy sắc màu. Nhưng so với motif sân khấu hóa theo chương hồi đã quá quen thuộc kia thì tôi lại ấn tượng gần như duy nhất cái thông điệp mà ông chủ tịch thành phố đưa ra “theo sông mà đến, nương sông mà ở, nhờ sông mà phát triển”, cũng như xác lập một điểm nhìn văn hóa “có trước có sau”: “sông và kênh rạch không chỉ góp phần kiến tạo dáng hình, diện mạo của Sài Gòn – Gia Định – TP.HCM mà còn mang theo dòng chảy sự đa dạng về văn hóa để hợp lưu và tiếp biến thành bản sắc văn hóa Nam Bộ, hình thành tính cách hào sảng, phóng khoáng, cởi mở, lạc quan, khát khao vươn ra biển lớn của người dân TP.HCM. Đến hôm nay, với những cơ hội mới, dòng chảy lịch sử sẽ tiếp tục ghi dấu bước chuyển mình trong chiến lược phát triển thành phố bên sông”.

Có một Phật tử đến hỏi về việc cúng thổ địa thần tài, hòa thượng Thích Lệ Trang – Trưởng ban Trị sự giáo hội Phật giáo TP.HCM giải đáp: thổ địa thổ công là ai? Là cục đất, môi trường mà mình may mắn ở có đủ phúc duyên nên có dòng sông chảy qua, có cây lá xanh tươi bao bọc. Sông hồ là chiếc máy điều hòa tự nhiên cho cuộc sống của mình nên hãy biết ơn bằng cách đừng xả rác, chất độc hại xuống dòng sông; đừng xâm chiếm, hủy hoại nó. Đó là cách thờ thổ địa thổ công hữu dụng nhất.

Cũng như sự hữu dụng mà chính quyền và người dân có thể trả ơn cho dòng sông không chỉ là trị giá khai thác nó; và phải khai thác đúng tiêu chuẩn mà ở chỗ nhìn ra được giá trị của một tài nguyên thiên nhiên để có sự kết nối và “nương tựa”, sáng tạo và lưu giữ những tài nguyên văn hóa tương xứng để “soi mặt xuống lòng sông”.

Chắc chắn thông điệp “nương sông mà ở, nhờ sông mà phát triển” là truyền đi hành động biết tôn trọng dòng chảy tự nhiên, gìn giữ, bảo vệ mặt nước, hệ bờ sông, hành lang sông để không xảy ra những hệ lụy đã và đang đến.

Bởi, với hiện trạng nhìn từ bờ Ba Son, khối nhà “nhèn nhện” ở Tân Cảng, công viên “mỏ hàn” Central Park thì có lẽ, trong chương trình nghệ thuật “Dòng sông kể chuyện” vẫn còn thiếu một lời sám hối!